

פועלים אקספרס בע"מ

דו"ח על הסיכונים

גילוי בהתאם לנדבך 3

ומידע נוסף על הסיכונים

ליום 31 בדצמבר 2017

תוכן העניינים

עמוד	נושא
4	מבוא
4	רקע
4	מטרה
4	תאור תמציתי של החברה
4	מידע צופה פני עתיד
5	תחולת היישום
5	מבנה ההון
14	הלימות ההון
15	הערכת הלימות ההון
16	תכנון ההון [EDTF]
19	נכסי סיכון ודרישות הון
21	יחס מינוף
23	המבנה האירגוני של ניהול הסיכונים [EDTF]
25	תרבות הסיכונים [EDTF]
26	סיכון אשראי
26	גילוי איכותי כללי
26	ניהול סיכון אשראי
39	גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית
39	הפחתת סיכון אשראי
42	סיכון שוק
42	גילוי איכותי כללי
42	ניהול סיכונים שוק
43	אמצעי פיקוח ומימוש מדיניות
44	מידע נוסף על סיכונים שוק [EDTF]
46	סיכון תפעולי
46	גילוי איכותי כללי
46	ניהול סיכון תפעולי
48	סיכון ריבית
48	גילוי איכותי כללי
50	מידע נוסף על סיכונים אחרים שלא נכלל בדרישות הגילוי של נדבך 3 [EDTF]
50	תיאור ודיון בסיכונים המובילים [EDTF]
55	יחס כיסוי הנזילות
55	מידע נוסף על סיכון נזילות וסיכון מימון שלא נכלל בדרישות הגילוי של נדבך 3
57	נספחים
59	מילון מונחים [EDTF]
61	אינדקס [EDTF]

רשימת טבלאות

טבלה מספר	נושא	עמוד
טבלה 1:	חישוב יחס ההון	5
טבלה 2:	הרכב ההון הפיקוחי	6
טבלה 3:	הרכב המאזן הפיקוחי תוך ציון הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי	7
טבלה 4:	דוח תנועה בהרכב ההון הפיקוחי [EDTF]	14
טבלה 5:	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי	19
טבלה 6:	נכסי סיכון לפי חלוקה לפעילויות עיסקיות [EDTF]	20
טבלה 7:	תנועות בנכסים משוקללים בסיכון [EDTF]	20
טבלה 8:	השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף	21
טבלה 9:	מתכונת יחס המינוף	22
טבלה 10:	חשיפות סיכון אשראי לפי סוגים עיקריים של חשיפה	32
טבלה 11:	חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי ולפי סוגי אשראי עיקריים	33
טבלה 12:	פיצול התיק לפי יתרה חוזית לפרעון	34
טבלה 13:	סכום הלוואות פגומות, יתרות הפרשות פרטניות וקבוצתיות והוצאות בגין הפסדי אשראי שהוכרו בדוח רווח והפסד ומחיקות חשבונאיות נטו במהלך התקופה לפי סוג עיקרי של צד נגדי	35
טבלה 14:	חובות - איכות אשראי ופיגורים	36
טבלה 15:	חובות - הפרשה להפסדי אשראי	37
טבלה 16:	חובות - תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי	38
טבלה 17:	סכום חשיפות האשראי לפני/אחרי הפחתת סיכון אשראי	39
טבלה 18:	שימוש בבטחונות כשירים לצורך הפחתת סיכון אשראי	41
טבלה 19:	דרישות ההון בגין סיכוני שוק	43
טבלה 20:	קשר בין סעיפי המאזן לפוזיציות שנכללו במדידת סיכון השוק [EDTF]	45
טבלה 21:	דרישות ההון בגין סיכון תפעולי	47
טבלה 22:	שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה, למעט פריטים לא כספיים	48
טבלה 23:	השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה, למעט פריטים לא כספיים	49

מבוא

רקע

דוח זה מהווה מידע משלים ומרחיב לדיווח הכספי של החברה בנושאי ניהול הסיכונים וההון. הדוח כולל דרישות גילוי שפורסמו על ידי ועדת באזל ודרישות הגילוי על הסיכונים המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות גילוי שפורסמו על ידי הפורום ליציבות פיננסית (להלן: "FSF") ודרישות גילוי שפורסמו על ידי צוות משימה (להלן: "EDTF") שהוקם על ידי המוסד ליציבות פיננסית (להלן: "FSB") לשיפור הגילוי על הסיכונים בתאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי. דוח זה מוצג בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור מספר 651 "דרישת הגילוי של נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על הסיכונים", במסגרתה נדרש להציג דוח נפרד על הסיכונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי או חברת כרטיסי אשראי.

מטרה

דוח זה נועד לספק מידע בדבר חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם. הדוח כולל דרישות גילוי שנקבעו במסגרת נדבך 3 של הוראות באזל, צוות המשימה לשיפור הגילוי (להלן: "EDTF") ומקורות אחרים כפי שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים. לדוח זה שתי מטרות:

- עמידה בדרישות הגילוי של הפיקוח על הבנקים בעניין ניהול ההון והסיכונים בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי.
- לספק מידע שימושי נוסף בנוגע לפרופיל הסיכון, הלימות ההון, מצב הנזילות והמינוף של התאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי. יש לעיין בדוח זה ביחד עם הדוחות הכספיים והביאורים הנלווים להם.

תיאור תמציתי של החברה

החברה הוקמה והתאגדה בישראל בשנת 1995 כחברה פרטית. החברה בבעלותו של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "בנק הפועלים"). החברה הינה חברת כרטיסי אשראי והינה "תאגיד עזר" כמשמעות מונח זה בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "תאגיד עזר"). לחברה אין חברות בנות או חברות מוחזקות אחרות. החברה מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג אמריקן אקספרס, המונפקים לשימוש בישראל ובחו"ל מכח רישיון שניתן לחברה על-ידי American Express Ltd (להלן: "ארגון אמריקן אקספרס").

החברה הינה חלק מקבוצת ישראלכרט אשר מונה בנוסף את החברות ישראלכרט ויורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ (להלן: "יורופיי").

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מהערכות ואומדנים שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטורים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת החברה, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של החברה. הערכות הסיכון אינן מתייחסות בדרך כלל לתחזית אחת אלא למגוון של תרחישים. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית החברה, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות החברה ועל הסביבה בה היא פועלת, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת החברה והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם. מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של החברה בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

תחולת היישום

ככלל, דרישות ההון של החברה מבוססות על הדוחות הכספיים שלה הערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. דרישות מדידה והלימות הון חלות על החברה. כמו כן, החברה מאוחדת על ידי בנק הפועלים, עליו חלות גם כן דרישות אלו. ככלל, דרישות ההון של החברה מחושבות וערוכות בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". יחד עם זאת, ליום 31 בדצמבר 2017 לא קיימים הבדלים בין בסיס האיחוד לפי כללי החשבונאות המקובלים ובסיס האיחוד הפיקוחי למטרות הלימות הון. לא קיימים איסורים או מגבלות משמעותיות כלשהן על העברת הון פיקוחי בתוך החברה.

מבנה ההון

טבלה 1: חישוב יחס ההון (1)

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
במיליוני ש"ח		
379	416 ⁽³⁾	הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים
19	21	הון רובד 2
398	437	סך הכל הון כולל
1,718	1,815	סיכון אשראי
11	22	סיכונים שוק - סיכון שער חליפין של מטבע חוץ
438	473	סיכון תפעולי
2,167	2,310	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
398	437	הון לצורך חישוב יחס ההון
17.5%	18.0%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
18.4%	18.9%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים (2)
11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים (2)

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299, בדבר "מדידה והלימות הון" החלות מיום 1 בינואר 2015. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" אשר נזקפות בשיעורים שווים.

(2) בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.

(3) בחודש מרץ 2017, חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך כולל של 10 מיליון ש"ח.

טבלה 2: הרכב ההון הפיקוחי

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
במיליוני ש"ח		
		הון רובד 1
*-	*-	הון מניות רגילות נפרע
35	35	פרמיה על מניות
344	(1) 381	עודפים
*-	*-	מכשירים הוניים ואחרים
(* -)	(* -)	יתרת רווח כולל אחר מצטבר הנובעת מהתאמות בגין הטבות לעובדים
379	416	סך הכל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים
		הון רובד 2
19	21	הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי
398	437	הון כולל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
 (1) בחודש מרץ 2017, חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך כולל של 10 מיליון ש"ח.

מגבלות על מבנה ההון

בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 נקבעו מגבלות על מבנה ההון, בין השאר, מגבלה לפיה הון רובד 2 לא יעלה על 100% מהון רובד 1, לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה.

טבלה 3: הרכב המאזן הפיקוחי תוך ציון הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי

להלן שיטת שלושת השלבים להצגת הקשר בין המאזן המדווח בדוחות הכספיים ובין רכיבי ההון הפיקוחי

שלב 1: מתן גילוי על המאזן לפי בסיס האיחוד הפיקוחי
המאזן הפיקוחי של החברה זהה למאזן כפי שהוצג בדוחות הכספיים שפורסמו

שלב 2: הצגת הרכיבים המרכיבים את הרכב ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי	מאזן פיקוחי ליום 31 בדצמבר	
	2016	2017
	במיליוני ש"ח	
	נכסים	
	22	16
	מזומנים ופיקדונות בבנקים	
	2,443	2,623
	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	
	(16)	(19)
	הפרשה להפסדי מאשראי	
5	(16)	(18)
	מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת בהון רובד 2	
	(*)	(1)
	מזה: הפרשה להפסדי אשראי שלא נכללת בהון הפיקוחי	
	2,427	2,604
	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו	
	2	2
	בניינים וציוד	
	551	512
	נכסים אחרים	
6	9	11
	מזה: מס נדחה	
	542	501
	מזה: נכסים נוספים אחרים	
	3,002	3,134
	סך כל הנכסים	
	התחייבויות והון	
	1	3
	אשראי מתאגידים בנקאיים	
	2,601	2,692
	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	
	21	23
	התחייבויות אחרות	
	מזה: הפרשה קבוצתית בגין חשיפות חוץ מאזניות הנכללת בהון רובד 2	
5	3	3
	מזה: הפרשה קבוצתית בגין חשיפות חוץ מאזניות הנכללת בהון רובד 2	
	2,623	2,718
	סך כל ההתחייבויות והון	
	379	416
	הון המיוחס לבעלי המניות של החברה	
1	35	35
	מזה: הון מניות רגילות ופרמיה	
2	344	381
	מזה: עודפים	
3	*-	*-
	מזה: קרנות הון אחרות	
4	(*)	(*)
	מזה: קרן הון בגין התאמות לזכויות עובדים	
	3,002	3,134
	סך כל ההתחייבויות והון	

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

שלב 3: מיפוי הרכיבים שהוצגו בשלב 2 לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי

	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה	הון פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2016	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה	הון פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2017
הפניות משלב 2	202 בהתאם לבאזל 3		202 בהתאם לבאזל 3	
במיליוני ש"ח				
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים				
1		35		35
				הון מניות רגילות שהונפק על ידי החברה ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1
2		344		381
				עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן
3+4	(*-)	*-	(*-)	(*-)
				רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי מכשירי הון עצמי רובד 1 שהונפקו על ידי החברה הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
				הזרמות הון קיימות מהמגזר ציבורי שיוכרו עד ליום 1.1.2018
5				
				מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של החברה שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מיעוט)
		379		416
				הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
7				
				התאמות יציבותיות להערכת שווי
8				
				מוניטין, בניכוי מיסים נדחים לשלם, אם רלבנטי
9				
				נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם
10				
				מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של החברה, למעט מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי (temporary differences)
11				
				סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידור תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן
12				
				פער שלילי (shortfall) בין הפרשות להפסדים צפויים
13				
				גידול בהון העצמי הנובע מעסקאות איגוח
14				
				רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי הוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של החברה. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל התאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של החברה

	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש	הון פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2016	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש	הון פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2017
	לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3		לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	
	הפניות משלב 2			
	במיליוני ש"ח			
15				עודף יעודה על עתודה, בניכוי מיסים נדחים לשלם שיסולקו אם הנכס יהפוך לפגום או ייגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור
	-	-	-	-
16				השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים)
	-	-	-	-
17				החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-
18				השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של החברה כאשר החזקת החברה אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי (בסכום העולה על 10% מהון עצמי רובד 1)
	-	-	-	-
19				השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של החברה כאשר החזקת החברה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-
20				זכויות שירות למשכנתאות אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
	-	-	-	-
21				מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
	-	-	-	-
22				סכום זכויות שירות למשכנתאות, מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי וההשקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים העולה על 15% מהון עצמי רובד 1 של החברה
	-	-	-	-
23				מזה: בגין השקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-
24				מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
	-	-	-	-
25				מזה: מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי
	-	-	-	-
26				התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים
	-	-	-	-
א.26				מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-
ב.26				מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
	-	-	-	-
ג.26				מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון עצמי רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיפים א.26 ו-ב.26
	-	-	-	-

הפניות משלב 2	לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	הון פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2016	לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	הון פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2017
	במיליוני ש"ח			
		-		-
		-		-
		-		-
		379		416
				הון עצמי רובד 1

הון רובד 1 נוסף: מכשירים

30	מכשירי הון מניות הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי החברה ופרמיה על מכשירים אלו	-	-	-
31	מזה: מסווג כהון עצמי בהתאם להוראות הדיווח לציבור	-	-	-
32	מזה: מסווג כהתחייבות בהתאם להוראות הדיווח לציבור	-	-	-
33	מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי החברה הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר	-	-	-
34	מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של החברה והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג'	-	-	-
35	מזה: מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של החברה והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 1 נוסף	-	-	-
36	הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים	-	-	-

הון רובד 1 נוסף: ניכויים

37	השקעה עצמית במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)	-	-	-
38	החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף	-	-	-
39	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של החברה, כאשר החזקת החברה אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	-	-	-
40	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של החברה, כאשר החזקת החברה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	-	-	-

הפניות משלב 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש		סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש		הון פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2017
	לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3		לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3		
	בדצמבר 2016		בדצמבר 2016		
	במיליוני ש"ח				
	-	-	-	-	41
	-	-	-	-	41 א. מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-	41 ב. מזה: ניכויים נוספים להון רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיף 41 א.
	-	-	-	-	ניכויים בהון רובד 1 נוסף הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
	-	-	-	-	מזה:
					42 ניכויים החלים על הון רובד 1 נוסף מאחר ואין בהון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים
					43 סך כל הניכויים להון רובד 1 נוסף
					44 הון רובד 1 נוסף
		379		416	45 הון רובד 1

הון רובד 2: מכשירים והפרשות

					46 מכשירים שהונפקו על ידי החברה (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו
	-	-	-	-	47 מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי החברה
	-	-	-	-	48 הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של החברה למשקיעי צד ג'
	-	-	-	-	49 מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של החברה והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2
					50 הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
5		19		21	51 הון רובד 2 לפני ניכויים

הון רובד 2: ניכויים

					52 השקעה עצמית במכשירי הון רובד 2, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)
	-	-	-	-	53 החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון רובד 2 של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-	54 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של החברה, כאשר החזקת החברה אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	55 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של החברה, כאשר החזקת החברה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי

הפניות משלב 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3		סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3		הון פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2017
	הון פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2016	במיליוני ש"ח	הון פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2016	במיליוני ש"ח	
	-	-	-	-	56 ניכויים נוספים שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים
	-	-	-	-	א.56 מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-	ב.56 מזה: ניכויים נוספים להון רובד 2 שלא נכללו במסגרת סעיף א.56
	-	-	-	-	התאמות פיקוחיות בהון רובד 2 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
	-	-	-	-	מזה:
	-	-	-	-	57 סך כל ההתאמות הפיקוחיות להון רובד 2
	19	21	19	21	58 הון רובד 2
	398	437	398	437	59 סך ההון
	2,167	2,310	2,167	2,310	סך הכל נכסי סיכון משוקללים בהתאם לטיפול שנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
	2,167	2,310	2,167	2,310	60 סך נכסי סיכון משוקללים

יחסי הון וכריות לשימור הון

61	הון עצמי רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)	18.0%	17.5%
62	הון רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)	18.0%	17.5%
63	ההון הכולל (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)	18.9%	18.4%
64	לא רלבנטי	-	-
65	לא רלבנטי	-	-
66	לא רלבנטי	-	-
67	לא רלבנטי	-	-
68	לא רלבנטי	-	-

דרישות מזעריות שנקבעו מעל ידי הפיקוח על הבנקים

69	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים	8.0%	8.0%
70	יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים	8.0%	8.0%
71	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים	11.5%	11.5%

סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)

72	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה (לא דווחו בשורות 18,39,54)	-	-
----	--	---	---

סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש		סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש	
הפניות משלב 2	לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	הון פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2016	הון פיקוחי לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3 בדצמבר 2017
במיליוני ש"ח			
		-	73 השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה (לא דווחו בשורות 23,19)
		-	74 זכויות שירות למשכנתאות (בניכוי מיסים נדחים לשלם, לא דווחו בשורות 20,24)
6		9	75 מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהם מתחת לסף ההפחתה (לא דווחו בשורות 21,25)
תקרה להכללת הפרשות רובד 2			
		19	76 הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה
		21	77 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית
		23	78 הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות לפי גישת הדירוגים הפנימיים, לפני יישום התקרה
		-	79 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 לפי גישת הדירוגים הפנימיים
מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר (יש להציג את הנתונים בין 1.1.2014–1.1.2022)			
		-	80 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון עצמי רובד 1 הכפופים להוראת המעבר
		-	81 סכום שנוכה מהון עצמי רובד 1 בשל תקרה
		-	82 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 1 נוסף הכפופים להוראת המעבר
		-	83 סכום שנוכה מהון רובד 1 נוסף בשל תקרה
		-	84 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראת המעבר
		-	85 סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל תקרה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
במיליוני ש"ח		
		הון עצמי רובד 1
		יתרת פתיחה
332	379	
47	47	רווח השנה (המיוחס לבעלי מניות האם)
-	(10)	דיבידנד שחולק
(*-)	(*-)	תנועה בהפסד כולל אחר
*_	*_	קרנות הון אחרות
379	416	יתרת סגירה
		הון רובד 2
		יתרת פתיחה
16	19	
3	2	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
19	21	יתרת סגירה
398	437	סך הכל הון רגולטורי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הלימות ההון

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישמת החברה את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 (להלן: "באזל 3") כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201. החברה מפוקחת על ידי הפיקוח על הבנקים, אשר מקבל מידע על הלימות ההון של החברה וקובע את דרישות ההון של החברה. החברה מיישמת את הוראות המדידה והלימות ההון המבוססות על הוראות באזל 2 ובאזל 3, כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 211-201. הוראות באזל מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכונים האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בחברה (ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון מזילות, סיכונים סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל מבוצע תהליך סקירה על ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהחברה חשופה אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של החברה לגורמי סיכון.

בנוסף, החברה מיישמת בדו"ח זה דרישות גילוי המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות גילוי שפורסמו על ידי צוות משימה לשיפור הגילוי (להלן: "EDTF") שהוקם על ידי המוסד ליציבות פיננסית (להלן: "FSB").

בהתאם להוראות, בנוסף לחישוב דרישת ההון המינימלי בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי, נדרשת החברה לבצע תהליך פנימי להערכת נאותות הלימות ההון (ICAAP) המוגש מדי שנה. בחודש דצמבר קיבל הדירקטוריון את הסקירה בנושא ה-ICAAP ואישר את הדוח על התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון של החברה (ICAAP) לשנת 2017.

אימוץ הוראות באזל 3

בחודש מאי 2013 תיקן הפיקוח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להוראות באזל 3.

הוראות באזל 3 קבעו שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הפיקוחי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי הון פיקוחי.
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות.
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים.
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים.
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

התיקונים להוראות ה"נ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראת המעבר", וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל 3 ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון שאינם כשירים להיכלל בהון הפיקוחי ינוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% החל מיום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון לשנת 2017 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 80% ותקרת המכשירים הכשירים בהון הפיקוחי עומדת על 50%.

הערכת הלימות ההון

הלימות ההון

החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית להערכת הלימות ההון הרגולטורית שלה (עבור סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים). החברה מבצעת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון שלה במסגרתו נבנתה תוכנית רב שנתית לעמידה ביעדי הלימות הון. תוכנית זו לוקחת בחשבון את צרכי ההון הקיימים והעתידיים של החברה בהתאם לתוכניות האסטרטגיות אל מול מקורות ההון הזמינים. בתוכנית קיימת התייחסות אל כלל נכסי הסיכון של החברה בהווה ובעתיד, על פי דרישות ההקצאה במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון" ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר" וזאת אל מול יעדי הלימות ההון ותיאבון הסיכון.

תהליך הערכת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) הינו תהליך עצמי המתבצע על-ידי החברה במסגרת יישום הנחיות הנדבך השני של באזל, ומהווה את הבסיס לשרשרת תהליכי הליבה לניהול הסיכונים וההון בחברה. הערכת הנאותות ההונית מתבצעת על בסיס שנתי, ומטרתה להעריך האם הונה של החברה הינו נאות, אל מול החשיפה לסיכונים בחברה, בהווה ובראייה צופה פני עתיד. ההנהלה אחראית להכנת תהליך הערכת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) באמצעות מנהל הסיכונים הראשי. ההנהלה אחראית לכינון תהליך ה-ICAAP על בסיס מתמשך, להבטחת הנאותות ההונית של החברה.

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהוות לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 211-201 (מדידת והלימות הון). על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. ביום 26 בפברואר 2017 אישר דירקטוריון החברה את יעדי הלימות ההון, כמפורט להלן:

יעד הלימות ההון

יעד הלימות ההון הינו יעד פנימי הנקבע על-ידי הדירקטוריון ביחס לרמת ההון בה החברה מעוניינת להימצא אל מול השימושים הצפויים בנכסי הסיכון. יעד זה עשוי להיות שונה מיחס ההון המזערי, המהווה את הרף הרגולטורי המינימלי שנקבע ליחס ההון לנכסי הסיכון. יעד ההון של החברה הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשופה החברה כפי שזוהתה, נאמדה והוערכה על ידי החברה. יעד זה מביא בחשבון פעולות של הנהלת החברה, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ו/או להגדיל את בסיס ההון. מנהל הסיכונים הראשי אחראי לגיבוש המלצות ביחס ליעדי ההון לטובת הבטחת השימוש המיטבי בהונה של החברה תוך שמירה על יציבותה, על בסיס מסקנות תהליך ה-ICAAP.

תוצאות הערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP) מהוות בסיס לקביעת יעדי הלימות ההון. יעד הלימות ההון מכתוב מסגרת של הון פנימי המשמשת כבסיס לתכנון השימושים בהון של החברה במסגרת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית שלה. להלן יעדי הלימות ההון של החברה:

- יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%.
- יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

ההנהלה אחראית לגיבוש המלצות בנוגע לשינויים הנדרשים, ביעדי ההון שקבע הדירקטוריון בעבר, בעקבות מסקנות תהליך הערכת הנאותות ההונית.

ניהול ההון

מטרת ניהול ההון הינה להביא לעמידה בהגדרות תיאבון הסיכון המפורטות ויעדי החברה כפי שהוגדרו על ידי דירקטוריון החברה, בכפיפה להוראות הרגולטור, בהיבט דרישת ההון, תוך שאיפה להקצאה יעילה שלו ומכאן שניהול הון יבטיח:

- בסיס הון אשר ישמש ככרית כנגד הסיכונים הבלתי צפויים אליהם חשופה החברה, יתמוך באסטרטגיה העסקית ויאפשר עמידה בכל עת בדרישת ההון המינימלית הרגולטורית (מתייחס לתמהיל ולסכום ההון המגבה את האסטרטגיה והסיכונים של החברה).
- התייחסות להתפתחויות עתידיות בבסיס ההון ובדרישת ההון.
- שאיפה להקצאה יעילה של הון במהלך העסקים הרגיל של החברה.

עקרונות מנחים בניהול ההון

ניהול ההון הוא תהליך שנתי בעל אופק תכנון מתגלגל של שלוש שנים.

ניהול ההון נחשב לחלק אינטגרלי מהתוכנית האסטרטגית והפיננסית של החברה. ניהול ההון נשען על תכניות הצמיחה של היחידות העסקיות השונות, במטרה להעריך את דרישת ההון בתקופת התכנית ומשמש את תהליך התכנון האסטרטגי, בהתייחס להתכנות והקצאת הון ליחידות כמפורט בפרק תכנון ההון להלן.

תכנון ההון - (EDTF)

תהליך תכנון ההון

תהליך תכנון ההון מהווה אמצעי ליישום התוכניות האסטרטגיות של החברה בהתאם לתיאבון שלה לסיכון. התהליך תומך בגיבוש התוכניות האסטרטגיות ומבטיח את העמידה ביעדי ההון של החברה במהלך יישומן של תכניות אלה. תהליך זה מכתוב מגבלות על יישום התוכניות האסטרטגיות הנובעות ממגבלת ההון שמקורה ביעדי הלימות ההון, ומתמהיל הקצאת מקורות ההון של החברה.

תהליך תכנון ההון משתלב עם תהליך התכנון האסטרטגי במסגרתו מגובשות תוכניות העבודה של החברה על פי היעדים האסטרטגיים והעסקים והתיאבון שלה לסיכון. תכנון ההון נעשה בראיה צופה פני עתיד במסגרת תהליך תכנון תלת שנתי. במסגרת תהליך תכנון ההון, החברה מעריכה את היקף השימושים שלה בהון ("ניצול ההון") במונחים של נכסי סיכון, כפועל יוצא מיישום תוכניותיה האסטרטגיות ותוכניות העבודה השנתיות ומחליטה על תוכניות העבודה הסופיות, לאחר שהביאה בחשבון את מגבלת נכסי הסיכון החלה עליה. תהליך תכנון ההון נועד להוביל ליעול הקצאת ההון בחברה תוך הבטחת העמידה ביעדי ההון שפירושו - קביעת תמהיל שימושים בהון אשר יתרום להגשמת יעדי הארגון, בכפוף למגבלה נתונה של נכסי הסיכון.

במסגרת תהליך תכנון ההון מתבצעת הערכה של תרומת התוכנית העסקית אל מול היקף נכסי הסיכון המשוער שכל פעילות מצריכה. במידה ותרומתן של התוכניות האסטרטגיות למונחי נכסי סיכון יראה כי הן אינן עומדות ביעד ההון, יבוצע תהליך לתעדוף התוכניות, בהתאם לשיקולים שונים, לשם התאמתן ליעדי ההון. תעדוף הפעילויות יערך לפי מגוון שיקולים, ובניהם: רווחיות, הוראות רגולציה, מצב השווקים, רמת התועלת העסקית שלהן, מידת תרומתן להשגת יעדי החברה ועלותן, במונחי הון ובמונחי נכסי סיכון. תהליך תכנון ההון כולל מספר שלבים, כלהלן:

- שלב 1 - גיבוש תכנית אסטרטגית בהתאם לתיאבון לסיכון - גיבוש תוכניות אסטרטגיות ותוכניות עבודה שנתיות שנועדו להשיג את היעדים העסקיים של החברה ומשקפות את תיאבונה לסיכון.
- שלב 2 - בחינת ההשלכות של יישום תוכניות העבודה במונחים של ניצול הונה של החברה, ובחינת העמידה במגבלת השימושים בנכסי הסיכון (הגלומה בתיאבון לסיכון), באופן המאפשר את מימוש היעדים העסקיים באופן מיטבי, תוך עמידה ביעדי ההון.
- שלב 3 - ניטור העמידה ביעדי ההון והנאותות ההונית במטרה להבטיח כי נטילת הסיכונים במהלך העסקים של החברה תהיה מבוקרת, ועומדת במגבלות ההון שלה תוך שמירה על יציבות.

תכנון ההון והתכנון האסטרטגי

תכנון ההון משלב בין קביעת יעד הלימות ההון לבין התכנון האסטרטגי, שכן במסגרתו מופעל האילוץ של מגבלת נכסי הסיכון על התוכניות האסטרטגיות. תוצאת תהליך תכנון ההון מכפיפה את תוכניות העבודה לאילוץ הנובע מהתיאבון לסיכון, כמתואר להלן:

שלב 1 - חישוב דרישות ההון - תרגום התוכניות האסטרטגיות ותוכניות העבודה שגובשו למונחי נכסי סיכון כדי לתאר את דרישות ההון הצפויות בחברה כתוצאה מיישום התוכניות האסטרטגיות.

שלב 2 - הערכת ישימות התכנית האסטרטגית באמצעות התאמת דרישות ההון לתיאבון לסיכון - החברה תבחן את סך דרישות נכסי הסיכון, בהתחשב במגבלות נכסי הסיכון הנובעות מיעדי ההון, כפי שנקבעו בהצהרת התיאבון לסיכון. סך דרישות נכסי הסיכון יבחנו אל מול מגבלת נכסי הסיכון, כדי לקבוע האם ניתן ליישם את התכניות האסטרטגיות במסגרת התיאבון לסיכון.

שלב 3 - עדכון תוכניות העבודה של החברה והתאמתן להקצאת מגבלת נכסי הסיכון - על בסיס השוואת דרישות נכסי הסיכון למגבלת נכסי הסיכון, מעדכנת החברה, במידת הצורך, את תוכניות העבודה שלה, על-מנת להתאימן לתיאבון לסיכון ובכדי לעמוד ביעדים העסקיים באופן מיטבי עבור רמת נכסי סיכון נתונה.

תהליך הקצאת ההון

תהליך הקצאת ההון נועד ליצור הקצאה מיטבית של משאבי ההון בין היחידות העסקיות של החברה, מתוך כוונה לעמוד ביעדי ההון ובגבולות התיאבון לסיכון שהגדירה.

תהליך הקצאת השימושים בהון ותכנון ההון, מבוסס על תוצאות חישוב יחס ההון לנכסי סיכון (נדבך ראשון) ותהליך הערכת הנאותות ההונית (נדבך שני - ICAAP), בו נבחנת סיבולת הסיכון של החברה, ובסופו נקבעים יעדי ההון. יעדי ההון נקבעים בהתאם להערכת החשיפה הכוללת לסיכונים, לרבות בחינת תרחישים שונים ומצבי קיצון, המשמשים בסיס לקביעת גודלה של כרית ההון. בהתאם לכך, נבחנת השפעת יעדי ההון על התכנית האסטרטגית.

תוצאת תהליך הקצאת ההון הינה תמהיל השימושים בהון החברה בחלוקה לשימושים ברמת היחידות העסקיות המבטיח הקצאה מיטבית של משאבי ההון של החברה. בהתאם, החברה מעדכנת את תוכניות העבודה שלה על מנת להתאימן לתמהיל שנקבע בתהליך הקצאת ההון בכפוף להוראות הדין.

תהליך העדכון של תוכניות העבודה מביא בחשבון את מגבלות הסיכון שנקבעו קודם לכן, ברמת מגבלות העל שנקבעו בשלב גיבוש התיאבון לסיכון, כחלק מיישום הצהרת התיאבון לסיכון. מטרת המגבלות, בשלב גיבוש תוכניות העבודה העדכניות, הינה להבטיח עמידה ביעדי ההון ובמסגרת התיאבון לסיכון.

ניהול/ניטור ודיווח מתבצע מעקב שוטף אחר התפתחות השימושים של החברה בנכסי הסיכון (היקף ניצול ההון) אל מול השינויים בבסיס ההון של החברה (הון עצמי רובד 1 והון כולל) והערכת העמידה ביעדי הלימות ההון שנקבעו עבור החברה. במסגרת הניטור, היה ויימצא כי קיימת קרבה למגבלה אזי תנקוט החברה בפעולות תגובה, כגון: גיוסי הון ו/או צמצום של נכסי הסיכון בדרך של שינוי תוכניות העבודה.

כחלק מהתהליך מבוצעים גם דיווחים ע"י מנהל הסיכונים הראשי המוצגים להנהלה ולדירקטוריון כמפורט להלן:

- דיווח חודשי להנהלה ורבעוני לדירקטוריון בנושא יחס הלימות הון כולל והון עצמי רובד 1 אל מול יעדי הלימות ההון של החברה.
- דיווח רבעוני להנהלה ולדירקטוריון על עמידה במגבלות כמפורט בהצהרות התיאבון לסיכון של החברה.
- דיווח על נאותות ההון של החברה ותכנון ההון לשלוש השנים הקרובות במסגרת תהליך ה-ICAAP.

תרחישי קיצון

מבחני הקיצון הינם כלי חשוב לניהול סיכונים. מבחני קיצון משמשים מוסדות פיננסיים ככלי משלים לזיהוי, מדידה וניטור של סיכונים בתרחישים החורגים ממהלך העסקים הרגיל ושאינם מקבלים מענה פעמים רבות באמצעות הכלים והמודלים המשמשים לניהול הסיכונים באופן שוטף. הפיקוח על הבנקים מקדם השימוש בתרחישי קיצון כחלק מאימוץ הנחיות באזל ובמסגרת הוראות נוספות, לרבות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 הקובע כי: "תאגיד בנקאי ישתמש במבחני קיצון צופי פני עתיד ככלי משלים לגישות ניהול סיכונים המבוססות על מודלים כמותיים מורכבים".

מבחני הקיצון משמשים על מנת לזהות חשיפות לסיכונים שאינם מובהקים במהלך העסקים הרגיל, לבחון השפעת תנאי קיצון על הפוזיציות של החברה, להתריע בפני ההנהלה על תוצאות חמורות בלתי צפויות הקשורות למגוון סיכונים, ומספקים אינדיקציה באשר להון שיידרש לספיגת ההפסדים במקרים של זעזועים גדולים.

המוסד הפיננסי עשוי, לחלופין, לנקוט פעולות אחרות כדי לסייע להפחית את רמות הסיכון ההולכות וגדלות להתממשות תרחיש הקיצון. השימושים העיקריים של מבחני הקיצון הינם:

- תכנון הון ונזילות.
- בחינת תיאבון הסיכון של החברה.
- זיהוי ריכוזי סיכונים קיימים או פוטנציאליים.
- פיתוח כלים להפחתת סיכונים ותכניות להמשכיות עסקית.

החברה בוחנת כחלק מתהליך ניהול הסיכונים השוטף סדרה של תרחישים ותרחישי קיצון להערכת החשיפה לסיכונים אשראי, תפעולי, שוק ונזילות. תרחישים אלו משמשים גם במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית להערכת דרישות ההון כנגד הסיכונים השונים.

סוגים של מבחני קיצון ושימושיהם

מבחן קיצון פרטני "Single Risk Factor"

מבחן קיצון פרטני (Single Risk factor) הינו תרחיש לחץ ייעודי המניח שינוי משמעותי ביחס לפרמטרים מסוימים היוצרים הפסדים ישירים חמורים לחברה. מבחן קיצון פרטני מוגדר עבור גורם סיכון ספציפי כגון: סיכוני ריבית, סיכוני שע"ח, חדלות פירעון של לווה בודד וכיו"ב. מבחני קיצון פרטניים יתייחסו לגורם הסיכון הספציפי בלבד ולא יבחנו השפעות של היזון חוזר, אפקטי הדבקה או מתאמים בין התרחיש הפרטני לבין השלכות צפויות נוספות אשר עלולות להביא לנזק לחברה.

מבחן קיצון הוליסטי

מבחן קיצון הוליסטי בוחן התפתחות אפשרית של מצב עולם קיצוני הכולל התממשות של סיכונים מתוך מספר קבוצות סיכונים ובוחן את השפעתם על כלל תחומי הפעילות הרלבנטיים של החברה. תהליך הגיבוש של תרחישי הקיצון ההוליסטיים הינו מתמשך במהותו היות וכולל בחינה של השפעות היזון חוזר של אינטראקציות כלכליות מורכבות על פני תקופה של מספר שנים (לרוב 3) ומשמש בעיקר להוכחת הנאותות ההונית של החברה בשנה הקרובה ובראייה צופה פני עתיד. במסגרת תהליך ה-ICAAP בוחנת החברה תרחיש משבר מקומי בטחוני ותרחיש משבר כלכלי עולמי.

מבחן קיצון הפוך "Reverse Stress Test"

מבחן קיצון הפוך משמש לזיהוי תרחישי הקיצון אשר עלולים להביא לנזק חמור מאוד (כגון אי עמידה ביחס הון פיקוחי, חוסר נזילות או חדלות פירעון) אשר נקבע מראש. מטרתו של מבחן קיצון הפוך הינה לזהות נקודות תורפה וקשרים בין סיכונים המתגלים לעיתים רק בתנאי קיצון חמורים מאוד, ואינו משמש להקצאת הון היות ותוצאתו נקבעת מראש.

נכסי סיכון ודרישות הון

טבלה 5: נכסי הסיכון ודרישת ההון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי:
להלן נכסי הסיכון ודרישת ההון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי

ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 בדצמבר 2017		
יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון		יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון		
במיליוני ש"ח				
סיכון אשראי:				
119	1,035	124	1,077	תאגידים בנקאיים
23	203	27	236	תאגידים
49	426	51	442	קמעונאיות ליחידים
3	22	3	24	עסקים קטנים
4	32	4	36	נכסים אחרים
198	1,718	209	1,815	סך הכל סיכון אשראי
1	11	3	22	סיכונים שוק - סיכון שער חליפין של מטבע חוץ
50	438	54	473	סיכון תפעולי
249	2,167	266	2,310	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון/דרישת הון

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
398	437 ⁽²⁾	הון לצורך חישוב יחס ההון (במיליוני ש"ח)
17.5%	18.0%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
18.4%	18.9%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים (1)
11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים (1)

* סכום הנמוך מ- 0.5 מיליון ש"ח.

(1) בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 472 בדבר "סולקים וסליקות עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.
(2) בחודש מרץ 2017, חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך כולל של 10 מיליון ש"ח.

טבלה 6: נכסי סיכון לפי חלוקה לפעילויות עסקיות [EDTF]

ליום 31 בדצמבר 2017			
הנפקה	סליקה	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
1,707	108	1,815	סיכון אשראי
14	8	22	סיכון שוק
219	254	473	סיכון תפעולי
1,940	370	2,310	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2016			
הנפקה	סליקה	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
1,600	118	1,718	סיכון אשראי
1	10	11	סיכון שוק
189	249	438	סיכון תפעולי
1,790	377	2,167	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

טבלה 7: תנועות בנכסים משוקללים בסיכון [EDTF]

ליום 31 בדצמבר			
2016		2017	
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי	סיכון צד נגדי	סיכון אשראי	סיכון צד נגדי
סיכון אשראי			
1,742	-	1,718	-
יתרת פתיחה			
1	-	1	-
שינוי כתוצאה מאיכות			
(25)	-	96	-
שינוי כתוצאה מגידול/קיטון			
1,718	-	1,815	-
יתרת סגירה			

ליום 31 בדצמבר			
2016		2017	
נכסי סיכון		נכסי סיכון	
סיכון שוק			
8		11	
יתרת פתיחה			
3		11	
שינוי בתקופה			
11		22	
יתרת סגירה			
סיכון תפעולי			
411		438	
יתרת פתיחה			
27		35	
שינוי בתקופה			
438		473	
יתרת סגירה			

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

יחס מינוף

בחודש אפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי (להלן: "תאגיד בנקאי") ובחברת כרטיסי אשראי. יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של החברה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

טבלה 8: השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס מינוף (1):

ליום 31 בדצמבר		פריט
2016	2017	
במיליוני ש"ח		
3,002	3,134	1 סך הנכסים בהתאם לדוחות כספיים מאוחדים
-	-	2 התאמות בגין השקעות בישויות בתחום הבנקאות, הפיננסים הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
-	-	3 התאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
-	-	4 התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
-	-	5 התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
842	886	6 התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של חשיפות חוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)
6	18	7 התאמות אחרות (בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי)
3,860	4,038	8 חשיפה לצורך יחס מינוף

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) מחושב על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

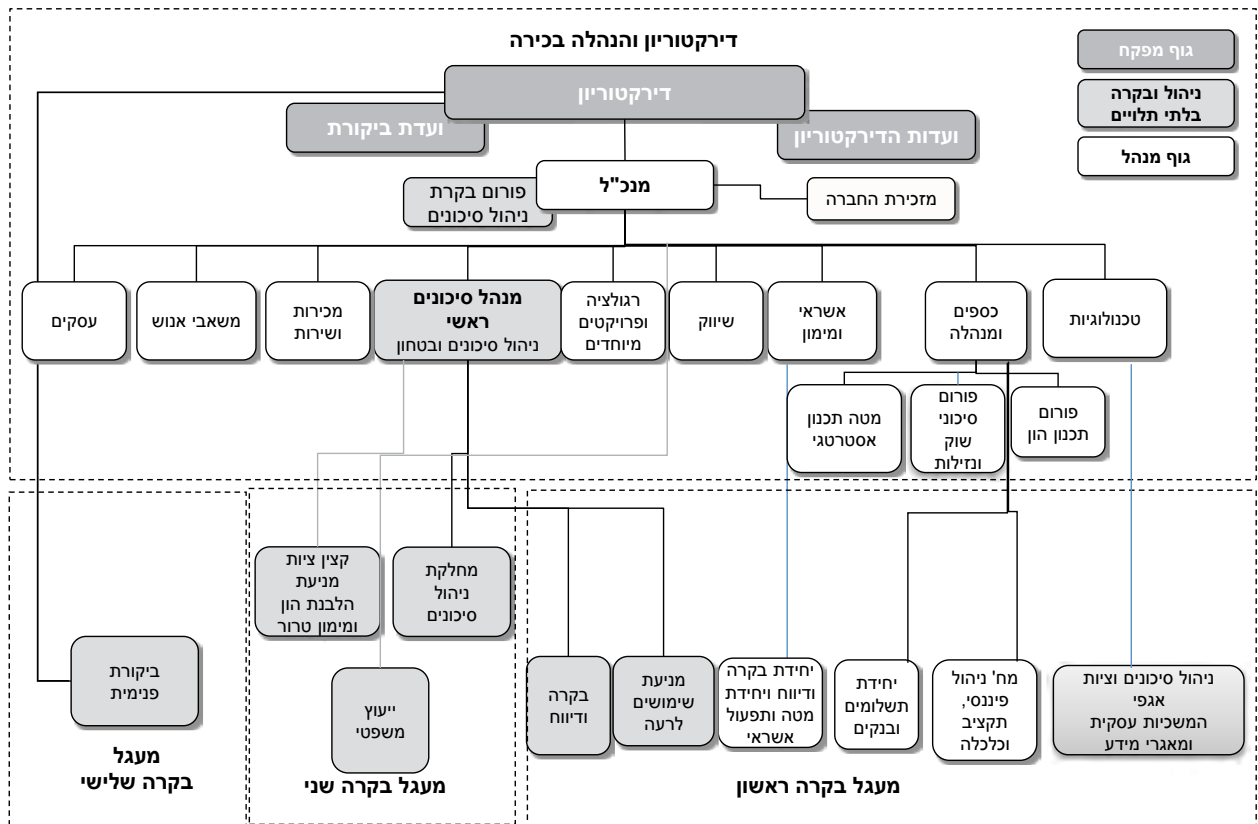
טבלה 9: מתכונת יחס המינוף

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
במיליוני ש"ח		פריט
חשיפות מאזניות		
3,018	3,152	1 נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות)
-	-	2 סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1
3,018	3,152	3 סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך)
חשיפות בגין נגזרים		
-	-	4 עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
-	-	5 סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
-	-	6 גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור
-	-	7 ניכויים של נכסי חייבים בגין ביטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות נגזרים
-	-	8 רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח
-	-	9 סכום נקוב אפקטיבי של נגזרי אשראי שנכתבו
-	-	10 קיזוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכויי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו
-	-	11 סך חשיפות בגין נגזרים
חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך		
-	-	12 נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קיזוזים), לאחר התאמות בגין עסקאות שמטופלות כמכירה חשבונאית
-	-	13 סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך
-	-	14 חשיפות סיכון אשראי של צד נגדי מרכזי בגין נכסי מימון ניירות ערך
-	-	15 חשיפות בגין עסקאות כסוכן
-	-	16 סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
חשיפות חוץ מאזניות אחרות		
7,219	7,540	17 חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
(6,377)	(6,654)	18 התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי
842	886	19 פריטים חוץ מאזניים
הון וסך חשיפות		
379	416	20 הון רובד 1
3,860	4,038	21 סך החשיפות
יחס מינוף		
9.8%	10.3%	22 יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

המבנה הארגוני של ניהול הסיכונים – (ETDF)

המבנה הארגוני של מערך ניהול הסיכונים בחברה

פונקציות מפתח בתהליך ניהול הסיכונים

מודל ניהול הסיכונים אשר אומץ על-ידי החברה נועד ליצור איזון בין מעגלים נפרדים הקשורים בניהול הסיכונים. הגורמים המעורבים בניהול הסיכונים כוללים את הדירקטוריון, ההנהלה וכן את שלושת המעגלים הקשורים בניהול הסיכונים: נוטלי הסיכונים, הגורמים האחראים לניהול סיכונים בלתי תלוי והביקורת הפנימית הכפופה לדירקטוריון.

הדירקטוריון

הדירקטוריון מפקח אחר עבודת ההנהלה בתחום ניהול הסיכונים, בכפוף להוראות כל דין, ובכלל זה: אחריות להבטחת הנאותות ההונית של החברה, אישור יעדי ההון של החברה והתיאבון לסיכון, אישור המגבלות לסיכונים הנגזרות מהתיאבון לסיכון כחלק מתכנון השימוש בהון, אישור מדיניות לניהול הסיכונים המבטיחה עמידה במגבלות הסיכון (במסגרת האסטרטגיה והמדיניות העסקית), אישור המבנה הארגוני והבטחת קיומם של תהליכי הליבה של ניהול הסיכונים, פיקוח ובקרה על החשיפה לסיכונים ואופן ניהולם. הדירקטוריון נעזר בדיווחי ההנהלה הבכירה, במנהל הסיכונים הראשי ובמחלקת לניהול סיכונים, בהמלצות הועדה לניהול סיכונים, בוועדת הביקורת, בוועדת ההנהלה לניהול סיכונים תפעוליים ובגורמי הבקרה והביקורת הפועלים בחברה, לרבות: היועצת המשפטית, קצין הציות הביקורת הפנימית ורואה החשבון המבקר.

הנהלת החברה

הנהלת החברה אחראית על ביצוע הערכה עצמית של נאותות ההון (ICAAP) ולגיבוש המלצות ביחס ליעדי ההון של החברה, תכנון השימושים בהון על בסיס הגדרת התיאבון לסיכון, גיבוש מדיניות ניהול הסיכונים על פי המלצת מנהל הסיכונים הראשי והועדה לניהול סיכונים, כחלק מהאסטרטגיה והמדיניות העסקית ובקרת יישומן המלא. בתוך כך, עוסקת ההנהלה במימוש מכלול תהליכי ניהול הסיכונים ובמעקב שוטף אחר חשיפת החברה לסיכונים, וכפועל יוצא מכך בגיבוש הצעות לשינויים במדיניות החשיפה לניהול הסיכונים, לאור התפתחויות ברמת החשיפה לסיכונים, בסביבה העסקית וביעדים העסקיים. כמו כן, ההנהלה אחראית ליצירה ולניהול של תשתית דיווחים לדירקטוריון בתחום ניהול הסיכונים, לרבות דיווחים תקופתיים ומידיים בדבר קיומם וניהולם של הסיכונים המהותיים, המאפשרים לדירקטוריון לעקוב ולקבל החלטות בתחומי ניהול הסיכונים.

ההנהלה פועלת באמצעות מנהל הסיכונים הראשי, המחלקה לניהול סיכונים, קצין הציות, היועצת המשפטית, חבר ההנהלה האחראי על הכספים והמנהלה המשמש כמנהל סיכוני שוק ונזילות, חבר ההנהלה האחראי על משמש כמנהל סיכוני האשראי ובאמצעות ועדת ההנהלה לניהול סיכונים תפעוליים.

וועדות ההנהלה בתחום ניהול הסיכונים:

1. ועדת ההנהלה לניהול סיכונים תפעוליים

ועדה בראשות המנכ"ל המורכבת מחברי ההנהלה ומנהל הסיכונים הראשי.

הועדה מתכנסת אחת לרבעון ודנה בנושאים הבאים:

- אישור מסמכי חשיפות טרם הצגתם בפני דירקטוריון החברה.
- דיון באירועי כשל/כמעט כשל מהותיים שהתגלו לרבות ארועי הונאות ומעילות.
- תיקוף המדיניות לניהול הסיכון והמלצה בפני דירקטוריון החברה לגבי קביעת המדיניות ועדכונה.

2. פורום בקרת ניהול סיכונים

פורום בראשות המנכ"ל המורכב מחברי הנהלה ומנהל הסיכונים הראשי.

הפורום מתכנס אחת לרבעון ודן בין היתר בנושאים הבאים:

- זיהוי הסיכונים המהותיים שבאחריות כל אגף.
- ניטור וניהול סיכונים ע"י האגפים נוטלי הסיכונים ויחידות הבקרה העצמאיות תוך בחינה של מגבלות החשיפה לסיכונים.
- דיווח על אירועי כשל/כמעט כשל, תקלות מחשוב מהותיות, תחקירים שבוצעו והיקף נזקים.
- דיווח על פעולות בקרה שמבוצעות.

נוטלי הסיכונים (מעגל בקרה ראשון)

במעגל הבקרה הראשון נכללות היחידות העסקיות אשר נוטלות/יוצרות את הסיכונים עבור החברה ואחריות לניהול השוטף של אותם סיכונים. יחידות אלו אחראיות הן לגיבוש האסטרטגיה והמדיניות העסקית ולמימושו והן ליישום מדיניות ניהול הסיכונים ביחס לסיכונים הניטלים או נוצרים במסגרת פעילותן.

נוטלי הסיכונים בחברה הנמנים על מעגל הבקרה הראשון ואחראים לניהול שוטף של הסיכונים העיקריים הינם:

- אגף אשראי ומימון אחראי לניהול סיכון אשראי ברמת מעגל הבקרה הראשון;
- אגף כספים ומנהלה אחראי לניהול סיכוני השוק והנזילות ועל הסיכון האסטרטגי ברמת מעגל הבקרה הראשון;
- כל חבר הנהלה אחראי לניהול הסיכונים התפעוליים הנוצרים בפעילויות אשר בתחום אחריותו;
- מנהל יחידת הרגולציה אחראי על ניהול הסיכון הרגולטורי.

ניהול ובקרה בלתי תלויים (מעגל בקרה שני)

• **מנהל הסיכונים הראשי** – חבר בהנהלת החברה אשר הינו בעל אחריות כוללת לניהול הסיכונים בחברה. במסגרת תפקידו, אחראי מנהל הסיכונים לתיאום פעילויות ניהול ובקרת הסיכונים תוך ראייה רחבה וחוצת ארגון, של מכלול הסיכונים הטובעים בפעילויותיה, ולאיתגור תהליכי קבלת ההחלטות בחברה לאור האסטרטגיה (לרבות התיאבון לסיכון) ומדיניות ניהול ובקרת הסיכונים, כפי שנקבעו על-ידי הדירקטוריון.

• **המחלקה לניהול סיכונים** – המחלקה, באמצעותה פועל מנהל הסיכונים הראשי, אחראית לגיבוש המלצות למדיניות לבקרת הסיכונים, פיתוח מתודולוגיות וכלים כמותיים ואיכותיים לזיהוי ומדידת החשיפה לסיכונים, תמיכה בנוטלי הסיכונים בכל הקשור למתודולוגיה לניהול הסיכון שבאחריותם, ניתוח ודיווח ביחס לחשיפות החברה לסיכונים השונים, אחריות לגיבוש המלצות בתחום ניהול הסיכונים (לרבות הגדרה ועדכון של התיאבון לסיכון ושל יעדי הלימות ההון), עריכת בקרה באופן עצמאי ובלתי תלוי ביחידות העסקיות וכו'.

• **קצין ציות** – כפוף למנהל הסיכונים הראשי, ומשמש את הדירקטוריון וההנהלה בביקוח על סיכוני הציות ואיסור הלבנת ההון, לרבות פיקוח על יעילות ואפקטיביות אופן ניהולם, כמו גם עמידה ברגולציה ביחס להוראות הצרכניות ומתן חוות דעת ביחס לרמת הציות בחברה.

• **היועצת המשפטית** – אחראית על ניהול הסיכון המשפטי בחברה. במסגרת זו אחראית היועצת המשפטית לניהול הסיכונים המשפטיים בחברה ובתוך כך, מתן תמיכה משפטית והסדרת כלים המסייעים בהפחתתם ולתמיכה בנוטלי הסיכונים בניהול הסיכון. מסגרת עבודתה של היועצת המשפטית כוללת סקירת סיכונים משפטיים בעת השקעה של מוצר חדש/פעילות חדשה ומתן ייעוץ משפטי שוטף.

מעגל בקרה שלישי

כולל את מערך הביקורת הפנימית, הכפוף לדירקטוריון החברה, משמש את הדירקטוריון ואת ההנהלה הבכירה של החברה כמעגל בקרה שלישי בתהליך הפיקוח והביקורת על הסיכונים, לרבות פיקוח ובקרה על יעילות ואפקטיביות תהליכי ניהול הסיכונים. הואיל ובסמכות ובאחריות הביקורת הפנימית לבקר, בין היתר, גם את בקרי הסיכונים (השייכים למעגל הבקרה השני) היא משתייכת למעגל בקרה נפרד מהם.

תהליכי הליבה של ניהול הסיכונים בחברה

תפיסת ניהול הסיכונים של החברה מכתובה יישום תהליכי ליבה של ניהול סיכונים שמהווים שרשרת מחזורית של פעולות בתחום ניהול הסיכונים, אשר לה שותפים הדירקטוריון, ההנהלה, היחידות העסקיות והיחידות שאינן עסקיות.

תהליכי הליבה מהווים בסיס למכלול משימות ניהול הסיכונים בחברה, כמפורט להלן :

- **שלב ראשון:** הערכה עצמית של הלימות/נאותות הון החברה על בסיס הערכת יכולתה ליטול ולנהל סיכונים אל מול מקורות הון הזמינים שלה.
- **שלב שני:** קביעת יעדי הון, גיבוש התיאבון לסיכון ותכנון הון של החברה, לרבות הקצאת מגבלות חשיפה לסיכונים כחלק מתכנון השימושים בהון שלה.
- **שלב שלישי:** קביעת מדיניות לניהול ולבקרת סיכונים, בהתאם לתיאבון לסיכון והמגבלות שנקבעו בהתאם.
- **שלב רביעי:** יישום מדיניות ניהול הסיכון.

שרשרת תהליכי הליבה מסתיימת ומתחילה בתהליך הערכת הנאותות הונית אשר נועד לבחון את יכולת החברה לשאת בסיכונים אליהם היא חשופה ותוצאותיה מהוות היזון חוזר ליעדי הון שקבע הדירקטוריון.

זיהוי עודפי הון בתהליך הערכת הנאותות הונית (סיבולת לסיכון עודפת על התיאבון לסיכון) מאפשר הגדלה של ההון המוקצה לפעילות העסקית, הרחבה של התכניות העסקיות ומגבלות החשיפה הרלוונטיות, ולהיפך, היעדר נאותות הונית, המתבטאת בזיהוי של חוסרים בהיקפן של כריות הון (חריגה מהתיאבון לסיכון ויעדי הון) מחייב צמצום של התכניות העסקיות והידוקן של מגבלות החשיפה, מהלך שיגרום להפחתת נכסי הסיכון ביחס לבסיס הון, או לחילופין גיוס הון נוסף.

תרבות הסיכונים - (EDTF)

מנהל הסיכונים הראשי אחראי על הטמעת תרבות ניהול הסיכונים, לרבות:

- **יצירת שפה אחידה** – הנחלת שפה אחידה והגדרות זהות בנושאי סיכון, בין היתר באמצעות הדרכות כלליות לעובדי החברה והכשרות ייעודיות לגורמים המעורבים בתהליכי ניהול הסיכונים.
- **קביעת כללים וקווים מנחים להתייחסות לסיכון** – ניהול הסיכונים על פי עקרונות מובנים ומתודולוגיים השואבים מתפיסת ניהול הסיכונים. קביעת כללי מתודולוגיה מחייבים על-מנת לאפשר סכימה של החשיפות לסיכונים ודיווח ברמת קטגורית סיכון.
- **ווידוא קיום שיתוף פעולה בתחום ניהול הסיכונים** – הבטחת קיומו של שיתוף פעולה בין מחלקת ניהול הסיכונים לבין כלל נוסלי הסיכונים בחברה, לטובת ווידוא ניהול ובקרה אפקטיביים של הסיכון.

פרוצדורות ואסטרטגיות המיושמות בתחום תרבות ניהול הסיכונים

יישום וציות למדיניות ניהול הסיכונים

נוטלי הסיכונים אחראים ליישום ולציות למדיניות ניהול הסיכונים, לרבות הבטחת העמידה במגבלות הסיכון ויישום מלא של מכלול תהליכי ניהול הסיכונים.

כל חבר הנהלה האחראי לסיכון הנוצר בתחום אחריותו (אשראי, שוק, נזילות, תפעולי, משפטי, טכנולוגיות המידע, סייבר והמשכיות עסקית וכל סיכון אחר המוגדר באחריות חבר הנהלה) ונדרש לפעול ליישום תהליכי ניהול הסיכונים, לרבות:

- **היערכות ארגונית להטמעה ויישום של מסמך התשתית** – מיסוד מבנה ארגוני לניהול הסיכונים, אשר יתמוך ביישום המדיניות ווידוא כי הפעילויות במסגרת היחידות העסקיות ויחידות ניהול הסיכונים, שבאחריות חבר הנהלה, מבוצעות על-ידי כוח אדם מוסמך בעל עצמאות שיפוטית, ניסיון וידע המתאימים למשימות לביצוע.
- **גיבוש תהליכי עבודה המבטיחים את יישום המדיניות לניהול הסיכון** – כינון תהליכי עבודה שיעוגנו בנהלים, אשר יבטיחו יישום נאות של המדיניות על-ידי הכפופים לחבר הנהלה.
- **הבטחת הציות למדיניות ניהול הסיכונים** – דיווח למנהל הסיכונים הראשי על חוסר ציות מהותי למדיניות ניהול הסיכונים. באחריות נוטל הסיכונים לתעד את מקרה אי הציות, את הטיפול המוצע ואת הלו"ז לביצוע.
- **קיום בקרה ופיקוח על איכות ניהול הסיכונים וחתירה לשיפור מתמיד** – קיומם של תהליכי בקרה ופיקוח, בקרב העובדים שבאחריות חבר הנהלה, שמטרתם להבטיח את איכות ניהול הסיכונים.

- **הערכת מצב ובקרה שוטפת על החשיפה לסיכונים** – קיום מעקב אחר התפתחות החשיפות לסיכונים בהשוואה למדיניות ולמגבלות שנקבעו במסגרתה. כמו כן, על חבר ההנהלה לערוך דיון תקופתי בסיכונים מהותיים שהתמשו (אירועי כשל) ובדרכים למזעורם.
- **זיהוי והערכה של הסיכונים הגלומים בפעילות חדשה מהותית ומוצרים חדשים** – בחינת הסיכונים הקיימים בפעילויות חדשות ומוצרים חדשים שבתחום פעילות חבר ההנהלה.
- **היערכות ליישום שינויים בדרישות הרגולציה** – ווידוא כי מיושמת בקרה אחר עדכונים רגולטורים הרלוונטיים לתחום אחריות חבר ההנהלה ומסירת דיווח להנהלה ביחס לממצאים.

שמירה על קוד אתי התנהגותי לעובדי החברה

הקוד האתי מחייב את מנהלי ועובדי קבוצת ישראל, ומורה את הדרך הראויה בעשייה היומיומית. עובדי הקבוצה, מתחייבים להוות דוגמה אישית ולפעול לפיו. האחריות האישית של כל עובד היא להכיר את הנחיות הקוד ולפעול בהתאם וכמו כן, להתיר על כל התנהגות או פעולה, שאינה מייצגת את ערכי ישראל וקוד האתי שלה. כל עובד בקבוצת ישראל שואף לפעול על פי ערכי הקבוצה והקוד האתי שלה. כחלק מהקוד האתי נקבעו ערכים בנושאים הבאים: אמינות, מקצועיות, מחויבות השירות, כבוד, אנושיות, שותפות, חדשנות ואחריות חברתית.

ציות

החברה רואה עצמה מחויבת לציות ברמה גבוהה להוראות העוסקות בציות הצרכני, להוראות העוסקות באיסור הלבנת הון ומימון טרור, להוראות העוסקות ביחסי בנק לקוח ולהוראות העוסקות בדיני ניירות ערך, כמו גם לכל הוראות הדין החלות על החברה. בכלל זה רואה החברה חשיבות ניכרת במאבק הבינלאומי בהלבנת הון ושמירה על התנהלות הוגנת מול לקוחותיה. מדיניות החברה בתחום הציות היא לקיים, את דרישות החוק והרגולציה בתחום הציות ואיסור הלבנת הון. החברה בוחנת על בסיס שוטף את האסטרטגיה, המטרות והיעדים לשם ביצוע האמור, ומקיימת תכנית אפקטיבית, שתשקף רמה גבוהה של ציות. במסגרת זו דורשת החברה מעובדיה וממנהליה לדבוק בסטנדרטים הנדרשים ולהקפיד לקיים את ההוראות בנושאי הציות ואיסור הלבנת הון (הן ללקוחות קיימים והן ללקוחות חדשים), על מנת למנוע את ניצול החברה ושירותיה לפעילות אסורה על ידי הלקוחות או על ידי אחרים, העלולה לפגוע בשמה הטוב ועל מנת להימנע מהתנהלות לא הוגנת כלפי לקוחותיה ומהפרת הדין.

סיכון אשראי

גילוי איכותי כללי

ניהול סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. סיכון האשראי הוא אחד הסיכונים אשר מנוהל, מנוטר ומבוקר בחברה, כמתחייב מאופי פעילותה כחברה העוסקת במתן אשראי. תהליך ניהול סיכונים האשראי מסייע לחברה להסתכל על הסיכון על פי תמהיל המוצרים המרכיב אותו. בהתאם להוראות של הפיקוח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ותיקון הוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים, מיישמת החברה, החל מ-1 בינואר 2014 את הוראת ניהול בנקאי מספר 311 "ניהול סיכון אשראי" המתמקדת באימוץ הגישה שבה נדרשת מעורבות גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות, בתמיכה בקבלת החלטות אשראי נאותות, תוך התייחסות ומעורבות בגיבוש מדיניות האשראי, סיווג חובות בעייתיים ואישור חשיפות אשראי מהותיות. בחברה יחידת בקרת אשראי עצמאית הכפופה למנהל הסיכונים הראשי בהתאם לדרישה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 כי החל מיום 1 באפריל 2015 תפעל יחידת בקרת האשראי הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של התאגיד הבנקאי או חברת כרטיסי אשראי, או לגורם אחר שאינו תלוי ביחידות העסקיות או לדירקטוריון. החברה משקיעה באורח שוטף משאבים בהכשרת עובדיה העוסקים בקבלת החלטות, בהערכת סיכונים באשראי ובשיפור של כלי בקרה ומערכות מידע ממוחשבות העומדים לרשותם. המבנה הארגוני לניהול סיכונים האשראי כולל את הממשל התאגידי ושלושת מעגלי הבקרה. התפיסה המנחה את ניהול סיכון האשראי בחברה הינה כי נוטל הסיכון הינו האחראי הישיר לניהול הסיכון. מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, ואולם אחריותו אינה מייטרת את אחריות אגף אשראי ומימון לביצוע בקרה ביחס לסיכונים שבאחריותו, באמצעות יחידת בקרה ודיווח, המהווה גורם בקרה המבצע "בקרת-על" בתהליך ניהול סיכונים האשראי במסגרת מעגל הבקרה הראשון.

מעגל בקרה ראשון

מעגל הבקרה הראשון כולל את היחידות העסקיות אשר נוטלות את סיכונים האשראי ואחריות לניהול השוטף של אותם סיכונים ומחלקות אשר הינן בממשק עם יצירת הסיכון. המחלקות העסקיות באגף אשראי ומימון העוסקות במתן האשראי אחריות לניטור האשראי.

אגפים נוטלי הסיכון

אגפים אלה הינם הגורמים המרכזיים המשוקים את האשראי ומהווים אמצעי המגן מול לקוחות הקצה, ולכן מוגדרים כ-"נוטלי סיכון". אגפים אלה יפעלו בהתאם למדיניות האשראי, המגבלות והיעדים העיקריים בתחום ניהול סיכונים האשראי, לרבות: יעדי תמהילי הדירוג, מגבלות חשיפה, ועקרונות לניהול הסיכון.

אגף השייווק

אגף השייווק מהווה אמצעי המגן הישיר העיקרי מול הצרכנים הפרטיים והלקוחות הלא סולקים. האגף משווק ללקוחות אלה את מוצרי האשראי, המאושרים על ידי מחלקת האשראי הצרכני ו/או העסקי באגף אשראי ומימון, בעיקר באמצעות חיתום אוטומטי במנוע קבלת החלטות, המשלב חוקה עסקית, טבלאות החלטה ומודלים סטטיסטיים לדירוג הלקוח ולדירוג הבקשה, המופעלים הן ברטינה חודשית והן בזמן אמת. חלק קטן מהבקשות נבחנות ע"י חתם אשראי בחיתום ידני.

אגף עסקים

אגף עסקים משווק את מוצרי האשראי ללקוחות סולקים. מוצרי האשראי המשוקים על ידי האגף מאושרים בהליך החיתום על ידי מחלקת האשראי העסקי באגף אשראי ומימון, תוך שימוש בחיתום במנוע קבלת החלטות אוטומטי, המשלב חוקה עסקית, טבלאות החלטה ומודלים סטטיסטיים לדירוג הלקוח הסולק, המופעלים הן ברטינה חודשית והן בזמן אמת. כמו כן, בקשות נבחנות גם ע"י חתם אשראי בחיתום ידני.

אגף מכירות ושרות לקוחות

אגף מכירות ושרות לקוחות מהווה אמצעי המגן מול לקוחות הקצה, והוא עוסק במתן שירות ללקוחות החברה בנושאים שונים, לרבות מתן אשראי ללקוחות בכפוף למסגרת המוגדרת בהתאם לתהליך חיתום ממוכן ו/או חיתום ידני באגף אשראי ומימון.

אגף אשראי ומימון

אגף אשראי ומימון הינו גורם האחראי לניהול סיכונים האשראי בחברה, והוא נוטל הסיכונים המרכזי בחברה במסגרת מעגל הבקרה הראשון.

- האגף אחראי לחיתום עסקאות האשראי באמצעות תהליכי חיתום ואישור ממוכנים, ותהליכי חיתום ידניים. תהליכי החיתום הממוכנים נערכים באמצעות ניהול וכתובת חוקה עסקית ממוכנת העושה שימוש במודלים סטטיסטיים, בעוד שתהליכי החיתום הידניים נערכים על בסיס קריטריונים מוגדרים, בתמיכת מודלים סטטיסטיים וחוקים עסקיים ככלי תומך החלטה.
- הפונקציות העיקריות הפועלות באגף: אשראי עסקי, אשראי צרכני וגבייה משפטית, פיתוח ומידע אשראי, יחידת בקרה ודיווח ויחידת מטה ותפעול אשראי. כמו כן, מוביל האגף את פעילות מאגר נתוני האשראי.
- אגף אשראי ומימון אחראי ליישום מכלול תהליכי ניהול סיכונים האשראי ברמת מעגל הבקרה הראשון, לרבות: זיהוי, הערכה, מדידה, דיווח והפחתה של הסיכונים, על מנת להימנע מחריגה ממגבלות החשיפה.

אחת ממטרותיהן של המחלקות העסקיות באגף אשראי ומימון הינה לנהל את הסיכון, לרבות באמצעות שימוש בשוברים כמקור פירעון עתידי, קבלת ערבויות אישיות, שמירה על פיזור ענפי וכדומה. המחלקות העסקיות אחראיות על בחינת האשראי, תהליך החיתום ואישורו או דחייתו בהתאם למדרג הסמכויות, וכן לניטור שוטף אחר האשראי שאושר, תוך התמקדות בלוויים הגדולים.

מחלקת פיתוח ומידע אשראי

מחלקת פיתוח ומידע אשראי עוסקת הן בתהליכים אנליטיים וסטטיסטיים מתקדמים והן בכתיבת ותחזוקת המערכת האוטומטית של קבלת ההחלטות,

הכוללת בעיקר את הפעולות הבאות :

- פיתוח ותחזוקה של מודלים לדירוג סיכון הלקוח בשגרת פעילותו ובעת החיתום/בקשה למוצר חדש.
- פיתוח ותחזוקת חוקת האשראי במערכת החיתום האוטומטי, הובלת ביצוע שינויים בחוקה וסימולציות מתקדמות עליה בכלים טכנולוגיים מתקדמים.
- ניהול מערכות אשראי ואנליזה מתקדמת (DATA SCIENTIST).
- בניית בסיסי ידע עסקי לצורך שיפור המודלים והחוקה, ניתוח שגרת פעילות האשראי.
- ניטור שוטף של לקוחות האשראי, דיווחים שוטפים לזיהוי והצפה של לקוחות ומצבים שבהם ישנו סיכון לכשל, חדלות פירעון או חזרי חיוב.
- הפיכת מידע מערכתי ממקורות פנים ארגוניים וממקורות מידע חיצוניים לידע, כתיבתו וניהולו כחוקה ממוכנת לטובת קבלת החלטות אוטומטית בזמן אמת.
- הובלת אוטומציה של תהליכי אשראי קיימים וחדשים, חוצי ארגון.
- שימוש בכלי BI, מנוע חוקה לקבלת החלטות, וכלי פיתוח מודלים מתקדמים.

יחידת בקרה ודיווח

היחידה שייכת למעגל הבקרה הראשון ומבצעת "בקרת-על" בתהליך ניהול סיכוני האשראי. היחידה אחראית להנחיית היחידות העסקיות בנושאי מתודולוגיה ובקרה, ולדיווחים על מגבלות החשיפה לסיכוני אשראי. היחידה אינה עוסקת במתן אשראי ואין לה סמכויות אשראי. יחד עם זאת, בשל היותה כפופה לסמנכ"ל אשראי ומימון, היא שייכת למעגל הבקרה הראשון, ומאופיינת באי-תלות חלקית ביחס לאגף. תפקידי היחידה כוללים:

- בקרה וניטור של תמהיל תיק האשראי
- הצפת אירועים בהם קיימת חריגה ממדיניות האשראי ו/או מנהלים, ככל שעלו מפעילות הבקרה.
- זיהוי סיכוני אשראי בפעילויות קיימות ובעת השקת מוצרים/פעילויות חדשות.
- איתור וזיהוי לקוחות עם תסמינים שליליים, תוך בדיקה כי לקוחות אלה מטופלים ע"י המחלקות העסקיות.
- בקרת אשראי ברמת החשיפה הבודדת כוללת בעיקר בדיקות תקופתיות ומדגמיות של כלל סוגי העסקאות.
- בקרה ברמת לקוח/לווה כוללת, בין היתר, מעקב שוטף אחר קבוצת הלווים הגדולים.
- בקרה תפעולית מתבצעת על בסיס תקופתי כמפורט בנוהלי הבקרה.
- דיווחים רגולטוריים לפיקוח על הבנקים.

יחידת מטה ותפעול אשראי

יחידת המטה מהווה אמצעי מקשר בין היחידות באגף אשראי ומימון ובין אגף אשראי ומימון לאגפים שבממשק. יחידת תפעול אשראי עוסקת בתפעול מוצרי האשראי העסקי בחברה. החל בשלב הפקת המסמכים ועד ידיו הזרמת הכסף ללקוח כפי שאושר.

היחידה אמונה על תקינות המסמכים המשפטיים וזמינותם בעת הצורך וכן על ביצוע תפעול בהתאם לנהלי החברה.

מאגר נתוני האשראי

בחודש אפריל 2016 פורסם ברשומות חוק נתוני אשראי - הקמת מערכת לשיתוף בנתוני אשראי והממונה על המערכת, שמטרתו שיפור השירות בנתוני אשראי במשק לשם הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי, הגדלת הנגישות לאשראי וצמצום האפליה בתחום זה. בחודש יוני 2016 פרסם בנק ישראל הוראת שעה בנושא שמירת מידע לצורך מסירתו למאגר נתוני אשראי. הקבוצה פועלת ליישום הוראה זו, הוקם צוות ייעודי בראשות חבר הנהלה המרכז את בניית בסיס המידע שידווח למאגר באופן התואם את דרישות ההוראה ע"פ תוכנית עבודה שנקבעה ואושרה על ידי הנהלת החברה.

מעגל בקרה שני

המעגל השני כולל את מנהל הסיכונים הראשי ומחלקת ניהול סיכונים, הפועלים באופן עצמאי ובלתי תלוי במחלקות העסקיות. מעגל הבקרה השני אחראי לגיבוש מתודולוגיות וכלים כמותיים להערכת החשיפה לסיכוני אשראי, גיבוש המלצות לדירקטוריון בנושא מדיניות החשיפה לסיכוני אשראי והערכה ודיווח בלתי תלויים על פרופיל סיכוני האשראי של החברה.

מנהל הסיכונים הראשי

מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, העומד בראש מעגל הבקרה השני המהווה פונקציית ניהול ובקרה בלתי תלויה אחר סיכוני האשראי ואופן ניהולם. להלן עיקרי תחומי האחריות של מנהל הסיכונים הראשי בתהליך ניהול ובקרת סיכוני האשראי: גיבוש מדיניות האשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לסייע למנכ"ל בגיבוש מסמך מדיניות האשראי, תוך שיתוף כל הגורמים הרלוונטיים בחברה, ובפרט מנהלי הקווים העסקיים. מעורבות בהליך אישור חשיפות אשראי - מנהל הסיכונים הראשי הינו חבר בוועדת האשראי בראשות מנכ"ל ובוועדת האשראי האגפית (במעמד משקיף), והוא מעורב בהליך אישור חשיפות אשראי מהותיות לחברה. גיבוש המלצות על שיעורי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לגיבוש המלצות ביחס לשיעורי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, באמצעות מחלקת ניהול סיכונים ובהתאם למתודולוגיה שנקבעה בחברה. בקרת ניהול סיכוני אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לפעילות בקרת ניהול סיכוני האשראי המבוצעות על ידי מחלקת ניהול סיכונים.

להן יוצגו המשימות העיקריות של מחלקת ניהול סיכונים בתחום ניהול ובקרת סיכוני האשראי:

- בחינת נאותות התיאבון לסיכוני אשראי;
- בדיקת עמידה בהוראות מדיניות האשראי והנחיות בנק ישראל;
- זיהוי סיכונים חדשים וסיכונים מתהווים;
- מתן חוות דעת בלתי תלויה בגין חשיפות אשראי מהותיות;
- ניטור החשיפה לסיכון האשראי ואיכות תיק האשראי;
- בקרת עמידה במגבלות החשיפה;
- בחינת נאותות מדיניות ניהול סיכוני האשראי ונוהלי האשראי;

- הערכת אפקטיביות תהליכי ניהול סיכונים האשראי;
- תיקוף מודלים לדירוג אשראי;
- הבטחת שלמות זיהוי סיכונים אשראי בהשקת מוצרים חדשים;
- פיתוח ניתוחי רגישות ותרחישי קיצון;
- תמיכה בתהליך חישוב יחס הלימות ההון;
- הערכת הנאותות ההונית של סיכון האשראי;
- בקרת ניהול סיכונים אשראי בחברות בנות;
- ביצוע בקרת אשראי עצמאית.

דיווחים להנהלה ולדירקטוריון וקיום מדיניות ונהלים

מדיניות האשראי של החברה מעודכנת ומאושרת בדירקטוריון לפחות אחת לשנה, בהתאם להתפתחויות בחברה, בענף ובמשק. להנהלת החברה מועברים נתוני תמהיל תיק האשראי של החברה מידי חודש. התמהיל מציג את פילוח התיק מבחינת מוצרי אשראי, ענפים, דירוגי סיכון, עמידה במגבלות רגולטוריות ופנימיות, ניתוח תשואה מול סיכון ועוד. תמהיל תיק האשראי מוצג לדירקטוריון החברה כל רבעון. מנהל הסיכונים הראשי מדווח דיווח בלתי תלוי בנוגע לבקרה על ניהול סיכונים האשראי להנהלה מידי חודש. מנהל הסיכונים הראשי מדווח דיווח בלתי תלוי לדירקטוריון מידי רבעון. נוהלי העבודה בחברה בתחום האשראי מעודכנים באופן שוטף על-ידי המחלקות השונות.

מעגל בקרה שלישי

מעגל הבקרה השלישי כולל את הביקורת הפנימית, אשר הינה גורם בלתי תלוי, המדווח לדירקטוריון ועורך ביקורת תקופתית או שוטפת על אופן ניהול הסיכונים ותקינות ההליכים המבוצעים על ידי הגורמים השונים בחברה. הביקורת הפנימית פועלת בהתאם לתכנית הביקורת המאושרת על ידי ועדת הביקורת של הדירקטוריון, ומגישה דוחות ביקורת לעיונה, כמתחייב מהוראות הרגולציה הרלוונטיות.

עיקרי פעילות החברה בנושאי ניהול סיכונים האשראי:

החברה פועלת על פי מסמך מדיניות אשראי שאושר בהנהלה ובדירקטוריון. החברה קובעת מגבלות למתן אשראי על-פי דירוג סיכון, תוך פילוח על-פי מוצרי אשראי (בהתאם לרמת הסיכון שלהם) בכדי למנוע פגיעה באיכות תיק האשראי של החברה ובכך להפחית את סיכון האשראי הנובע מאיכות הלווים. החברה מבצעת בקרה פנימית אחר ניהול סיכונים האשראי עבור כל סוג מוצר אשראי בהתאם לסיכון הנגזר ממנו. לדוגמא, במקרים מסוימים, ישנה התייחסות לסוג המוצר הנמכר על ידי בית העסק ולזמני האספקה שלו. ככל שזמן האספקה של המוצר ארוך יותר כך קיים סיכוי גבוה יותר ל"כשל תמורה" ואי אספקתו ללקוח. החברה קבעה מגבלות ענפיות בכדי למנוע ריכוזיות ענפית בתיק האשראי. החברה פועלת בהתאם להנחיות בנק ישראל בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 - מגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים, עבודה על-פי הנוהל וקביעת מגבלות פנימיות מקטינה את סיכון ריכוזיות הלווים. החברה קבעה מגבלות פנימיות בחשיפתה למוסדות פיננסיים וזאת בהלימה לתיאבון לסיכון שאושר על ידי הדירקטוריון. החברה מנטרת ומפקחת אחרי עסקאות עם אנשים קשורים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 ומדווחת על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 815.

קביעת דירוג סיכון ללקוח על-פי מודלים סטטיסטיים

ניהול סיכונים האשראי של החברה מתבסס על מספר מודלים סטטיסטיים שבאמצעותם נקבע דירוג סיכון ללקוח/בית העסק. דירוג זה משמש כבסיס תומך להחלטה על סוג האשראי, היקף האשראי וגובה הריבית שייקבעו ללקוח/בית העסק. המודלים עוברים בדיקות טיוב וכיול תקופתיות וקבועות בהתאם לדרישות פנימיות ורגולטוריות. החברה משקיעה באופן שוטף במודלים לדירוג סיכון אשראי של לקוחות פרטיים ועסקיים. המודלים מתאימים למוצרי האשראי, מצב המשק, ואוכלוסיית היעד למתן האשראי. המודלים מתחלקים באופן הבא:

מודל A.S (Application Scoring) - מודלים לדירוג בקשה ללקוחות חדשים בעת חיתום למוצר חדש לפי סגמנטים של פעילות.

מודל B.S (Behavior Scoring) - מודלים התנהגותיים של לקוחות החברה לפי סגמנטים של פעילות.

מודל S.M.E (Small-Medium Enterprises) - מודלים לדירוג שרידות של לקוחות עסקיים.

מודל B.B.S (Behavior Scoring) (עסקי) - מודל התנהגותי של לקוחות עסקיים שנטלו אשראי.

המודלים לדירוג סיכון משמשים כבסיס תומך החלטה לגבי: סוג האשראי, היקף האשראי וגובה הריבית שייקבעו לגבי הלקוח/בית העסק. המודלים מצויים בבקרה ומעקב שוטף אחר התפתחות דירוגי הסיכון בתיק האשראי.

המודלים מפותחים ומתוחזקים עוברים בדיקות טיוב וכיול תקופתיות על ידי יחידת פיתוח המודלים באגף האשראי והמימון, ועוברים תיקוף על ידי מחלקת ניהול סיכונים (מעגל הבקרה השני). כמו כן מבוצע תיקוף קוד המודלים ותיקוף נתוני המודלים ביחידת התיקוף במערכות מידע. החברה מדרגת בדירוג ידני בתי עסק עם אשראי גבוה. הדירוג הידני מתבסס בעיקרו על הנתונים הכספיים של בתי העסק.

מדיניות האשראי

מדיניות האשראי של החברה מאושרת לכל הפחות אחת לשנה על ידי דירקטוריון החברה. מדיניות האשראי מותאמת לדרישה בהוראת ניהול בנקאי תקין 311, ומנהל הסיכונים הראשי אחראי לסייע למנכ"ל בגיבוש מסמך מדיניות האשראי, תוך שיתוף כל הגורמים הרלוונטיים בחברה, ובפרט מנהלי הקווים העסקיים. מדיניות האשראי מתייחסת לעקרונות למתן אשראי, לסוג החשיפה בכל אחד ממגזרי הפעילות, למגבלות החשיפה, הן כמותיות והן איכותיות, לריכוזיות האשראי, לתמחור ובטחונות, לטיפול בלקוחות בקשיים, למדרג סמכויות אשראי, לקביעת קריטריונים להעמדת אשראי וכו'.

קביעת מדרג סמכויות במתן אשראי

קביעת המדרג מיועדת לשמור על איכות תיק האשראי של החברה, תוך פיקוח על אישורי האשראי בהתאם לסמכות המקצועית המתאימה. מתן האשראי בחברה נעשה על-פי מדרג סמכויות הכולל: אישור לחשיפה מקסימאלית לפי סמכות הגורם המטפל (בהתאמה למודל דירוג הסיכון). הגדרת סמכויות גלישה לעסקאות חריגות על-פי סמכות גורם מטפל. הגדרת מדרג סמכויות בקביעת שיעור הריבית על האשראי.

חשיפה למוסדות פיננסיים

במסגרת פעילותה של החברה קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים בארץ ובעולם: חברות כרטיסי אשראי בארץ ובעולם - קיימת פעילות סליקה צולבת בין החברה לחברות כרטיסי האשראי בארץ. בנוסף, חשיפה מול חברות כרטיסי האשראי העולמיות. בנקים בישראל - פעילות כרטיסי האשראי באחריות בנקים היא מול הבנקים בארץ. בנוסף, הפקדת פיקדון וביצוע עסקת גידור יוצרים חשיפה מול הבנק עימו נעשתה העסקה. מוסדות פיננסיים זרים - פעילות מול חו"ל או פעילות של זרים בישראל: הפקדות מט"ח במוסדות פיננסיים בחו"ל. החברה מבצעת מעקב שוטף אחר חשיפות אלו ומבצעת דיווח על חריגה ממגבלות.

עיקר חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים נוצרת כתוצאה מ:

עסקאות בכרטיסי אשראי שהונפקו על ידי הבנקים שאיתם החברה נמצאת בהסדר - החשיפה נוצרת כאשר החברה מממנת מכספה את פער הזמן מיום זיכוי בית העסק ליום העברת התשלומים על-ידי הבנקים בהסדר. במידה ובנק מגיע לחדלות פירעון קיימת סכנה כי הכספים לא יועברו לחברה שתספוג את ההפסדים מהונה. פיקדונות בבנקים - הפקדת פיקדונות בבנקים על-ידי החברה יוצרת חשיפה אוטומטית לבנק.

הפחתת סיכון אשראי

החברה מפחיתה את סיכון האשראי בגין כרטיסים בנקאיים והמסגרות הלא מנוצלות שלהם על ידי העברה של החשיפה לתאגידים בנקאיים. ראה "הפחתת סיכון אשראי" בהמשכו של פרק זה.

חשיפות חוץ מאזניות

החברה משתמשת במקדם המרת אשראי (CCF - Credit Conversion Factor) על מנת להמיר את חשיפות האשראי החוץ מאזניות שלה לחשיפות אשראי על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (מדידה והלימות הון) כמפורט להלן:

- מסגרות אשראי לא מנוצלות של כרטיסי האשראי למחזיקי כרטיס קמעונאים - 10% (*)
- חשיפות חוץ מאזניות אחרות, כולל מסגרות אשראי לא מנוצלות של כרטיסי אשראי למחזיקי כרטיסים לא קמעונאיים והבטחת המחאות לתקופה עד שנה - 20%
- חשיפות חוץ מאזניות אחרות, כולל מסגרות אשראי לא מנוצלות של כרטיסי אשראי למחזיקי כרטיסים לא קמעונאיים, לתקופה מעל שנה - 50%
- חשיפות חוץ מאזניות אחרות, כולל ערבויות והתחייבויות אחרות - 100%

(*) לגבי מסגרות אשראי לא מנוצלות של כרטיסי האשראי למחזיקי כרטיסים קמעונאים שהונפקו על ידי החברה, מבוצע מעקב אפקטיבי אחר יכולת הפירעון של מחזיקי הכרטיסים הקמעונאיים באמצעות כלי בקרה שונים הכוללים שימוש במודלי דירוג התנהגותיים ופעולות ניטור המבוצעות באופן שוטף באגף ניהול סיכונים וביטחון.

לגבי מסגרות אשראי לא מנוצלות של כרטיסי האשראי למחזיקי כרטיסים קמעונאים שהונפקו על ידי הבנקים בהסדר, התקבלו אישורים מהבנקים לגבי קיום מעקב אפקטיבי אחר יכולת הפירעון של מחזיקי הכרטיסים הקמעונאיים.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

בשנים האחרונות מציגה החברה מגמת צמיחה עקבית בתחום האשראי לאנשים פרטיים. החברה רואה בתחום זה את אחד ממנועי הצמיחה המרכזיים שלה בשנים הקרובות, וזאת תוך ניהול סיכונים מושכל. הרחבת פעילות העמדת אשראי לאנשים פרטיים מבוצעת באמצעות פעילות מגיבה ויזומה מבוססת צרכי לקוח המציעה ללקוחות את מגוון מוצרי האשראי הקיימים בחברה, כגון: הלוואות לכל מטרה, הלוואות על בסיס מסגרת בכרטיס האשראי וכן הלוואות רכב המבוססת על שיתופי פעולה עם חברות בתחום הרכב במשק. למידע המפורט על סיכון אשראי לאנשים פרטיים ניתן למצוא בדוח הנהלה ודירקטוריון לרבעון שלישי לשנת 2017 המפורסם באתר האינטרנט של החברה.

עקרונות לניהול סיכון ריכוזיות האשראי

במסגרת הנדבך השני בבאזל, החברה מחשבת הקצאת הון פנימי כנדרש כנגד סיכויי ריכוזיות. ריכוזיות לווים - מעקב שוטף אחר הלוויים הגדולים של החברה, עמידה במגבלות על-פי דרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 (מגבלות על חבות של לווה בודד וקבוצת לווים). בנוסף מדווחת החברה לבנק ישראל מידי רבעון על-פי הוראות הנהלה. פיזור על פני מגוון מוצרי אשראי - תיק האשראי של החברה מורכב ממגוון מוצרי אשראי בסיכון שונה. מוצרי האשראי הם: קרדיט בכרטיסי אשראי, הלוואות בכרטיסי אשראי, הלוואות לרכישת רכבים, הלוואות לפרטיים, הלוואות לבתי עסק, מקדמות והקדמות לבתי עסק, הבטחה וניכיון שקים וניכיון חייבים.

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצת לווים

בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא מגבלות על חבות לווה בודד וקבוצת לווים. העדכון הינו בהמשך לפעולות קודמות של הפיקוח על הבנקים שנועדו לצמצם את ריכוזיות תיקי האשראי במערכת הבנקאית המקומית, ועל רקע המלצות ועדת באזל בנושא חשיפות גדולות, בין היתר, הגדרת ההון צומצמה להון רובד 1, והמגבלה על חבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי שונתה ל-15% במקום 25%. התיקונים להוראה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2016, למעט לענין הגדרת הון, בה תופחת התוספת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2018. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" לא קיימת קבוצת לווים שעולה על 15% מהון החברה (כהגדרתה בהוראה 313) ליום 31 בדצמבר 2017.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים ולמדינות זרות

לחברה קיימת חשיפה שאינה מהותית לארגונים הבינלאומיים MasterCard International, Visa International, MasterCard Europe ו-Visa Europe, בגין יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי תיירים בארץ ובניכוי יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי ישראלים בחו"ל שבגינן טרם זוכתה החברה על-ידי הארגונים הבינלאומיים.

חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

זיהוי וסיווג חובות פגומים

החברה מסווגת את כל החובות הבעייתיים שלה ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהחברה לא תוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לה לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה. בכל מקרה חוב מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. לצורך כך החברה עוקבת אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע"). כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

הפרשה להפסדי אשראי

החברה קבעה נהלים לסיווג אשראי ולמידת הפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלה. בנוסף, החברה קבעה נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: מסגרות אשראי שלא נוצלו וערביות). הפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית". כמו כן, החברה בוחנת את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור, מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות הערכה שמיושמות על ידי החברה לקביעת ההפרשה.

דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - החברה בוחרת לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור חשבונאי והפרשות להפסדי אשראי) הינה 500 אלפי ש"ח או יותר. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטי ואשר סווג כפגום. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום וייבחן פרטנית. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על הנכסים שבידי החברה שהינם מחזור העסקאות בכרטיסי אשראי של החייב.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - משקפת הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות, ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים, בהתבסס על הנוסחה לחישוב ההפרשה הקבוצתית המפורטת בהוראת הפיקוח על הבנקים בדבר הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בטווח של שנים לאורך התקופה המתחילה מיום 1 בינואר 2011 ומסתיימת במועד הדיווח. הנוסחה מבוססת על שיעורי הפסד היסטוריים. וזאת תוך הבחנה בין אשראי בעייתי לאשראי שאינו בעייתי ובין אנשים פרטיים לבין מסחרי, ארגונים בינלאומיים וחברות כרטיסי אשראי. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, החברה גיבשה שיטת מדידה של ההפרשה הקבוצתית אשר מביאה בחשבון הן את שיעור הפסדי העבר והן את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים הרלוונטיים. בנוגע לאשראי לאנשים פרטיים שיעור ההתאמה בגין הגורמים הסביבתיים לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי שאינו בעייתי בכל מועד הדיווח בהתייחס לממוצע שיעורי הפסד בטווח השנים.

מידע נוסף על חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ניתן למצוא בביאור 2 בדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2017 המפורסם באתר האינטרנט של החברה.

טבלה 10: חשיפות סיכון אשראי לפי סוגים עיקריים של חשיפה

ליום 31 בדצמבר 2017

חשיפות סיכון אשראי ברוטו ממוצעות (2)	חשיפות סיכון אשראי ברוטו	
במיליוני ש"ח		
3,098	3,118	אשראי
48	35	פקדונות/אחר
7,361	7,540	מסגרות
10,507	10,693	סה"כ חשיפת אשראי כולל

ליום 31 בדצמבר 2016

חשיפות סיכון אשראי ברוטו ממוצעות (2)	חשיפות סיכון אשראי ברוטו	
במיליוני ש"ח		
2,937	2,978	אשראי
48	40	פקדונות/אחר
8,105	7,219	מסגרות
11,090	10,237	סה"כ חשיפת אשראי כולל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) שווי הוגן חיובי של נגזרים לרבות תוספת (Add-on) הקבועה בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים.
- (2) חשיפה ממוצעת המחושבת על בסיס רבעוני.

טבלה 1:1: חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי ולפי סוגי חשיפה עיקריים

הטבלאות שלהלן מציגות את פירוט חשיפת סיכון האשראי תוך פילוח החשיפה בהתאם לצד הנגדי (סגמנטים) לפני הפחתת סיכון אשראי.

ליום 31 בדצמבר 2017					
סיכון אשראי מאזני					
סך הכל חשיפת אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני – מסגרות	סך הכל סיכון אשראי מאזני	פקדונות/ אחר	אשראי	
במיליוני ש"ח					
515	-	515	16	499	תאגידים בנקאיים
1,980	1,292	688	-	688	תאגידים
7,854	6,033	1,821	-	1,821	קמעונאי
325	215	110	-	110	עסקים קטנים
-	-	-	-	-	ממשלתי
19	-	19	19	-	נכסים אחרים (1)
10,693	7,540	3,153	35	3,118	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2016					
סיכון אשראי מאזני					
סך הכל חשיפת אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני – מסגרות	סך הכל סיכון אשראי מאזני	פקדונות/ אחר	אשראי	
במיליוני ש"ח					
559	-	559	22	537	תאגידים בנקאיים
1,742	1,158	584	-	584	תאגידים
7,626	5,867	1,759	-	1,759	קמעונאי
292	194	98	-	98	עסקים קטנים
*-	*-	-	-	-	ממשלתי
18	-	18	18	-	נכסים אחרים (1)
10,237	7,219	3,018	40	2,978	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
(1) כולל רכוש קבוע, השקעה בחברות ואחרים.

טבלה 12: פיצול התיק לפי יתרה חוזית לפירעון

להלן פירוט חשיפת האשראי ברוטו (לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי) לפי תקופה חוזית לפירעון (שהינה התקופה האחרונה) בהתאם לסוגים העיקריים של המכשירים הפיננסיים:

31 בדצמבר 2017

יתרה מאזנית	תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים – במיליוני ש"ח						עד שנה	עד 3 שנים	עד 5 שנים	עד 7 שנים	עד 9 שנים	סך הכל
	נכסים לא כספיים	ללא תקופת פרעון	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל 3 שנים	מעל 3 שנים	מעל 5 שנים						
במיליוני ש"ח												
מזומנים ופיקדונות												
												בבנקים
												16
												16
אשראי:												
												חייבים בגין כרטיסי אשראי
												2,480
												2,559
												אשראי לבתי עסק
												33
												37
												ארגון בינ"ל לכרטיסי אשראי
												21
												21
												הכנסות לקבל ואחרים
												6
												6
												נכסים אחרים
												496
												507
												נכסים לא כספיים
												-
												7
												חוץ מאזני-מסגרות ואחר
												7,530
												7,540
												סך הכל נכסים
												10,582
												10,693

31 בדצמבר 2016

יתרה מאזנית	תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים – במיליוני ש"ח						עד שנה	עד 3 שנים	עד 5 שנים	עד 7 שנים	עד 9 שנים	סך הכל
	נכסים לא כספיים	ללא תקופת פרעון	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל 3 שנים	מעל 3 שנים	מעל 5 שנים						
במיליוני ש"ח												
מזומנים ופיקדונות												
												בבנקים
												22
												22
אשראי:												
												חייבים בגין כרטיסי אשראי
												2,313
												2,380
												אשראי לבתי עסק
												36
												39
												ארגון בינ"ל לכרטיסי אשראי
												20
												20
												הכנסות לקבל ואחרים
												4
												4
												נכסים אחרים
												535
												545
												נכסים לא כספיים
												-
												8
												חוץ מאזני-מסגרות ואחר
												7,206
												7,219
												סך הכל נכסים
												10,136
												10,237

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017

טבלה 13: סכום הלוואות פגומות, יתרות הפרשה פרטניות וקבוצתיות והוצאות בגין הפסדי אשראי שהוכרו בדוח רווח והפסד ומחיקות חשבונאיות נטו במהלך התקופה לפי סוג עיקרי של צד נגדי

ליום 31 בדצמבר 2017

במיליוני ש"ח

מחיקות חשבונאיות	הפרשה להפסדי	הפרשה קבוצתית	הפרשה פרטנית	סכום הלוואות בפיגור		סכום הלוואות פגומות	סיכון אשראי	חשיפה – אשראי
				שאינן פגומות				
				90 ימים או יותר	מעל 30 עד 89 ימים			
נטו שהוכרו בדוח רווח והפסד	אשראי נטו שהוכרה בדוח רווח והפסד	הפרשה להפסדי אשראי	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי					
7	1	13	*-	-	2	2	מאזני	אנשים פרטיים
2	1	3	1	-	1	1	מאזני	מסחרי
-	1	2	-	-	-	-	מאזני	בנקים ואחר
-	*-	3	-	-	-	-	חוץ מאזני	מסגרות ואחר
9	3	21	1	-	3	3		סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2016

במיליוני ש"ח

מחיקות חשבונאיות	הפרשה להפסדי	הפרשה קבוצתית	הפרשה פרטנית	סכום הלוואות בפיגור		סכום הלוואות פגומות	סיכון אשראי	חשיפה – אשראי
				שאינן פגומות				
				90 ימים או יותר	מעל 30 עד 89 ימים			
נטו שהוכרו בדוח רווח והפסד	אשראי נטו שהוכרה בדוח רווח והפסד	הפרשה להפסדי אשראי	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי					
5	3	12	*-	-	2	2	מאזני	אנשים פרטיים
2	*-	3	*-	-	1	1	מאזני	מסחרי
-	*-	1	-	-	-	-	מאזני	בנקים ואחר
-	*-	3	-	-	-	-	חוץ מאזני	מסגרות ואחר
7	3	19	*-	-	3	3		סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2017

חובות לא פגומים - מידע נוסף						
בפיגור של 30 ועד 89 יום (4)	בפיגור של 90 יום או יותר	סך הכל	בעייתיים (2)		לא בעייתיים	
			פגומים (3)	לא פגומים		
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
2	-	392	2	7	383	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	-	-	אשראי
מסחרי						
1	-	151	1	3	147	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	-	37	*-	*-	37	אשראי
-	-	2,554	-	-	2,554	חובות בערבות בנקים ואחר (5)
3	-	3,134	3	10	3,121 (6)	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2016

חובות לא פגומים - מידע נוסף						
בפיגור של 30 ועד 89 יום (4)	בפיגור של 90 יום או יותר	סך הכל	בעייתיים (2)		לא בעייתיים	
			פגומים (3)	לא פגומים		
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
2	-	375	2	7	366	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	-	-	אשראי
מסחרי						
1	-	118	1	2	115	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	-	39	*-	*-	39	אשראי
-	-	2,468	-	-	2,468	חובות בערבות בנקים ואחר (5)
3	-	3,000	3	9	2,988 (6)	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) חובות פגומים, נחותים או בהשגחה מיוחדת.
- (3) חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) חובות בפיגור של 30 עד 89 יום סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים ואינם צוברים הכנסות ריבית.
- (5) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות הבנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.
- (6) מזה סיכון אשראי בסך 3,117 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2016 - 2,984 מיליון ש"ח) אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה.

טבלה 15: חובות (1) – הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 בדצמבר 2017						
הפרשה להפסדי אשראי						
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים						
סיכון	מסחרי			אנשים פרטיים		
	אשראי בערבות בנקים	אשראי (2) ואחר	אשראי (3)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי
סך הכל						
יתרת חוב רשומה של חובות						
86	-	17	69	-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
3,048	2,554	20	82	-	392	שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,134	2,554	37	151	-	392	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
1	-	*-	1	-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
18	2	1	2	-	13	שנבדקו על בסיס קבוצתי
19	2	1	3	-	13	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 בדצמבר 2016						
הפרשה להפסדי אשראי						
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים						
סיכון	מסחרי			אנשים פרטיים		
	אשראי בערבות בנקים	אשראי (2) ואחר	אשראי (3)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי
סך הכל						
יתרת חוב רשומה של חובות						
66	-	18	48	-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
2,934	2,468	21	70	-	375	שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,000	2,468	39	118	-	375	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
1	-	*-	1	-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
15	1	*-	2	-	12	שנבדקו על בסיס קבוצתי
16	1	*-	3	-	12	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל חייבים אחרים.
- (3) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.

טבלה 16: חובות (1) – תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים						סך הכל	אחר (2)	אשראי (3)	מסחרי		
אנשים פרטיים			אנשים מסחריים								
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי						
חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי						
14	-	4	*-	1	19	31.12.2016	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום				
8	-	2	1	1	12		הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				
(9)	-	(3)	(*-)	-	(12)		מחיקות חשבונאיות				
2	-	1	(4) -	-	3		גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות				
(7)	-	(2)	(*-)	-	(9)		מחיקות חשבונאיות, נטו				
15	-	4	1	2	22		יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2017 **				
** מזה:											
2	-	1	*-	*-	3		בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים				
-	-	-	-	*-	*-		בגין פקדונות בנקים				
-	-	-	-	1	1		בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים				

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים						סך הכל	אחר (2)	אשראי (3)	מסחרי		
אנשים פרטיים			אנשים מסחריים								
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי						
חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי						
11	-	4	*-	1	16	31.12.2015	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום				
8	-	2	(*-)	*-	10		הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				
(6)	-	(2)	*-	-	(8)		מחיקות חשבונאיות				
1	-	*-	(4) -	-	1		גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות				
(5)	-	(2)	*-	-	(7)		מחיקות חשבונאיות, נטו				
14	-	4	*-	1	19		יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2016 **				
** מזה:											
2	-	1	*-	*-	3		בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים				
-	-	-	-	*-	*-		בגין פקדונות בנקים				
-	-	-	-	1	1		בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים				

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) אשראי נושא ריבית - אשראי שאינו למחזיקי כרטיסי אשראי ועסקאות אחרות.
- (3) חייבים ואשראי בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.
- (4) גבייה מבתי עסק נעשית באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית

יישום דירוג אשראי חיצוני על פי גישה סטנדרטית המבוססת על דירוגים חיצוניים אשר מיושמת בחברה. שקלולי סיכון האשראי נקבעים, בין היתר, באמצעות ייחוס החשיפה לצד הנגדי לעסקה כפי שנקבע בהוראה, תוך הבאה בחשבון את דירוגי האשראי החיצוני הנקבעים על-ידי חברות דירוגי אשראי חיצוניות (ECAI) ומשמשים למדידת סיכון אשראי באופן סטנדרטי.

הפחתת סיכון אשראי - גילויים בגישה הסטנדרטית

טבלה 17: סכום חשיפות האשראי לפני/אחרי הפחתת סיכון אשראי (הס"א) - (CRM) Credit Risk Mitigation

החברה מפחיתה את סיכון האשראי בגין כרטיסים בנקאיים והמסגרות הלא מנוצלות שלהם על ידי העברת החשיפה לתאגידים בנקאיים. כרטיס בנקאי הינו כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח על פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים וחיובים בקשר עימו הינם באחריות הבנק הרלבנטי.

סכומי חשיפה לפני/לאחר הפחתת סיכון אשראי המטופלים לפי הגישה הסטנדרטית - שקלול סיכון האשראי הטבלה שלהלן מציגה את פירוט חשיפת האשראי (לאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי על פי משקולות הסיכון).

לפני הפחתת סיכון אשראי

ליום 31 בדצמבר 2017

חשיפת אשראי	250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	דירוג	חשיפה
במיליוני ש"ח									
7,854	-	2	-	7,852	-	-	-	לא מדורג	קמעונאי
325	-	1	-	324	-	-	-	לא מדורג	עסקים קטנים
1,958	-	*-	1,958	-	-	-	-	לא מדורג	תאגידים
21	-	-	-	-	21	-	-	מדורג	
501	-	-	-	-	4	497	-	לא מדורג	תאגידים בנקאיים
14	-	-	-	-	10	4	-	מדורג	
-	-	-	-	-	-	-	-	מדורג	ממשלתי
19	11	-	8	-	-	-	*-	לא מדורג	נכסים אחרים
10,692	11	3	1,966	8,176	35	501	*-		סך הכל

לאחר הפחתת סיכון אשראי

ליום 31 בדצמבר 2017

חשיפת אשראי	250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	דירוג	חשיפה
במיליוני ש"ח									
2,388	-	2	-	2,386	-	-	-	לא מדורג	קמעונאי
96	-	1	-	95	-	-	-	לא מדורג	עסקים קטנים
431	-	*-	431	-	-	-	-	לא מדורג	תאגידים
21	-	-	-	-	21	-	-	מדורג	
2,953	-	-	-	-	2,048	905	-	לא מדורג	תאגידים בנקאיים
4,784	-	-	-	-	4,023	761	-	מדורג	
-	-	-	-	-	-	-	-	מדורג	ממשלתי
19	11	-	8	-	-	-	*-	לא מדורג	נכסים אחרים
10,692	11	3	439	2,481	6,092	1,666	*-		סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

טבלה 17: סכום חשיפות האשראי לפני/אחרי הפחתת סיכון אשראי (הס"א) – Credit Risk Mitigation (CRM) (המשך)

החברה מפחיתה את סיכון האשראי בגין כרטיסים בנקאיים והמסגרות הלא מנוצלות שלהם על ידי העברת החשיפה לתאגידים בנקאיים. כרטיס בנקאי הינו כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח על פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים וחיובים בקשר עימו הינם באחריות הבנק הרלבנטי.

סכומי חשיפה לפני/לאחר הפחתת סיכון אשראי המטופלים לפי הגישה הסטנדרטית – שקלול סיכון האשראי הטבלה שלהלן מציגה את פירוט חשיפת האשראי (לאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי על פי משקולות הסיכון).

לפני הפחתת סיכון אשראי

ליום 31 בדצמבר 2016

חשיפת אשראי	250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	דירוג	חשיפה
במיליוני ש"ח									
7,626	-	2	-	7,624	-	-	-	לא מדורג	קמעונאי
292	-	*-	-	292	-	-	-	לא מדורג	עסקים קטנים
1,722	-	*-	1,722	-	-	-	-	לא מדורג	תאגידים
20	-	-	*-	-	20	-	-	מדורג	מדורג
537	-	-	-	-	1	536	-	לא מדורג	תאגידים בנקאיים
22	-	-	-	-	15	7	-	מדורג	מדורג
*-	-	-	-	-	-	-	*-	מדורג	ממשלתי
18	9	-	9	-	-	-	-	לא מדורג	נכסים אחרים
10,237	9	2	1,731	7,916	36	543	*-		סך הכל

לאחר הפחתת סיכון אשראי

ליום 31 בדצמבר 2016

חשיפת אשראי	250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	דירוג	חשיפה
במיליוני ש"ח									
2,317	-	2	-	2,315	-	-	-	לא מדורג	קמעונאי
93	-	*-	-	93	-	-	-	לא מדורג	עסקים קטנים
387	-	*-	387	-	-	-	-	לא מדורג	תאגידים
20	-	-	-	-	20	-	-	מדורג	מדורג
2,965	-	-	-	-	2,048	917	-	לא מדורג	תאגידים בנקאיים
4,437	-	-	-	-	3,749	688	-	מדורג	מדורג
*-	-	-	-	-	-	-	*-	מדורג	ממשלתי
18	9	-	9	-	-	-	-	לא מדורג	נכסים אחרים
10,237	9	2	396	2,408	5,817	1,605	*-		סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

טבלה 18: שימוש בביטחונות כשירים לצורך הפחתת סיכון אשראי

הטבלה שלהלן מציגה פירוט של סוגי החשיפות בהם נעשה שימוש, תוך הצגת החשיפות המכוסות (לאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי):

ליום 31 בדצמבר 2017						
חשיפת סיכון אשראי נטו	חשיפה המכוסה באחריות בנקים בהסדר		חשיפת סיכון אשראי ברוטו	סוג חשיפה	סיכון אשראי	חשיפה
	סך הכל סכומים שנוספו	סך הכל סכומים שנגרעו				
במיליוני ש"ח						
387	-	(1,434)	1,821	אשראי	מאזני	קמעונאי
2,001	-	(4,032)	6,033	מסגרת	חוץ מאזני	
25	-	(85)	110	אשראי	מאזני	עסקים קטנים
71	-	(144)	215	מסגרת	חוץ מאזני	
192	-	(495)	687	אשראי	מאזני	תאגידים
260	-	(1,032)	1,292	מסגרת	חוץ מאזני	
2,513	2,014	-	499	אשראי	מאזני	תאגידים בנקאיים
16	-	-	16	פיקדונות	מאזני	
5,208	5,208	-	-	מסגרת	חוץ מאזני	
-	-	-	-	אשראי	מאזני	ממשלתי
-	-	-	-	מסגרת	חוץ מאזני	
19	-	-	19	נכסים אחרים	מאזני	
10,692	7,222	(7,222)	10,692			סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2016						
חשיפת סיכון אשראי נטו	חשיפה המכוסה באחריות בנקים בהסדר		חשיפת סיכון אשראי ברוטו	סוג חשיפה	סיכון אשראי	חשיפה
	סך הכל סכומים שנוספו	סך הכל סכומים שנגרעו				
במיליוני ש"ח						
373	-	(1,386)	1,759	אשראי	מאזני	קמעונאי
1,944	-	(3,923)	5,867	מסגרת	חוץ מאזני	
22	-	(76)	98	אשראי	מאזני	עסקים קטנים
71	-	(123)	194	מסגרת	חוץ מאזני	
160	-	(424)	584	אשראי	מאזני	תאגידים
247	-	(911)	1,158	מסגרת	חוץ מאזני	
2,423	1,886	-	537	אשראי	מאזני	תאגידים בנקאיים
22	-	-	22	פיקדונות	מאזני	
4,957	4,957	-	-	מסגרת	חוץ מאזני	
-	-	-	-	אשראי	מאזני	ממשלתי
*-	-	-	*-	מסגרת	חוץ מאזני	
18	-	-	18	נכסים אחרים	מאזני	
10,237	6,843	(6,843)	10,237			סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

פועלים אקספרס בע"מ

סיכון שוק

גילוי איכותי כללי

ניהול סיכונים שוק

סיכון שוק הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות, הנובע משינוי בשווי הוגן של מכשיר פיננסי כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים ומרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן. מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (מדידה והלימות הון) לניהול סיכונים שוק, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 "ניהול סיכונים שוק" והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 "ניהול סיכון ריבית", תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה. המדיניות אושרה על-ידי דירקטוריון החברה בחודש מאי 2017. מדיניות זו כוללת מגבלות על החשיפה שנועדה לצמצם את הנזק העלול להיגרם כתוצאה משינויים בשווקים השונים, בשיעורי הריבית, המדד, שערי המט"ח והמניות. דירקטוריון החברה מעדכן את המגבלות מעת לעת.

תפיסת ניהול סיכונים השוק תואמת את מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה. מחלקת ניהול סיכונים משמשת כפונקציה ייעודית לניהול ובקרת סיכונים באופן בלתי תלוי בגורמים העסקיים. המחלקה עורכת בקרה אחר סיכונים השוק בחברה, ותפקידיה בתחום מוגדרים במסמכי מדיניות ייעודיים.

סיכונים השוק של החברה מנוהלים מתוך ראייה כוללת ואינטגרטיבית, עבור החברה. מנהל סיכונים השוק של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה.

על מנת ליישם את הנדרש, על-פי מדיניות ניהול סיכונים השוק, משתמשת החברה במערכת ממוכנת ייעודית לניהול נכסים והתחייבויות. החברה סבורה שחשיפתה לסיכונים השוק אינה מהותית.

להלן פירוט הסיכונים השונים:

א. סיכון בסיס

החשיפה להפסד כתוצאה מהשפעתם של שינויים בסיסי המחירים בשווקים השונים על ההפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות בכל מגזר לרבות השפעה על פריטים חוץ מאזניים שעלולה להתרחש כתוצאה מהשפעת השינויים בשערי החליפין של המטבעות השונים ושיעורי מדד המחירים לצרכן. החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכונים שוק במטבע ישראלי ובמט"ח.

ב. סיכון ריבית

החשיפה להפסד כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים השונים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות של החברה על פי גישת השווי הכלכלי והשפעתם על הרווחים על פי גישת הרווחים. החשיפה נובעת בין היתר מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי חישוב הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לצורך ניהול סיכון הריבית נבחנים הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בתקופות עתידיות ומתבצעת, בתדירות חודשית, השוואה של מח"מ הנכסים, ההתחייבויות וההון. החשיפה העיקרית לריבית הינה במגזר השקלי מכיוון שבמגזר זה ישנם נכסים בריבית קבועה.

מדיניות לגבי ניטור ומזעור סיכונים

ניהול חשיפות ריבית

ניטור החשיפה נעשית באמצעות בחינת תרחישי השפעה של שינוי בריבית באופן שוטף. פעילותה הפיננסית של החברה מאופיינת לרוב בהקבלה בין משך החיים הממוצע (מח"מ) של הנכסים וההתחייבויות (בעיקר לזמן קצר), קרי פעילות לקוחות ("חייבים בגין כרטיסי אשראי"), לעומת התחייבויות לבתי עסק ("זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי"). עם זאת קיימת חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית הנובעת מפעילות מתן אשראי בריבית קבועה לטווחי זמן בינוניים אשר יוצרת פער מח"מ.

אמצעי פיקוח ומימוש מדיניות - (EDTF)

ניהול חשיפות מטבע חוץ

גידור עסקאות נעשית באמצעות מכשירים פיננסיים בבנקים. מדיניות החברה הינה לצמצם את החשיפה במטבע חוץ. ניהול החשיפה המטבעית של החברה מבוצע על ידי התאמה יומית בין הנכסים וההתחייבויות במט"ח (והצמודות למט"ח) באמצעות חשבונות עו"ש מט"ח בבנקים, כאשר המטרה הינה לצמצם את הפוזיציה נטו, בסוף כל יום, לכדי חשיפה לא מהותית הנובעת מהפרשי עיתוי בין מועדי החישוב ומועדי התחשבות של עסקאות במט"ח. החברה מנהלת מעקב אחר הפרשים אלה.

גילוי של החברה המשתמשת בגישה הסטנדרטית

החברה מטפלת בכל הנכסים וההתחייבויות שלה בגישת המדידה הסטנדרטית כמוגדר בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (מדידה והלימות הון). לחברה אין תיק למסחר וכל הנכסים וההתחייבויות שלה מהווים חלק מהתיק הבנקאי.

טבלה 19: דרישות ההון בגין סיכון שוק

ניהול חשיפת מטבע חוץ דרישות הון בגין סיכון שער חליפין של מטבע חוץ		
דרישת הון		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
במיליוני ש"ח		
1	3	סיכונים שוק - סיכון שער חליפין של מטבע חוץ *

* סיכון ספציפי הנובע מעודף נכסים על התחייבויות במגזר צמוד מט"ח משוקלל באחוז דרישת הון.

אסטרטגיה ותהליכים

דירקטוריון החברה מאשר אחת לשנה את מדיניות ניהול סיכונים השוק והריבית של החברה. קיימת מעורבות של הדירקטוריון בניהול סיכונים ובמיוחד בקביעת המסגרות והמגבלות להיקפי הפעילות והחשיפות. האסטרטגיה של החברה בתחום ניהול סיכונים שוק הינה מזעור הסיכונים הנובעים בתחומי העיסוק העיקריים שלה (הנפקה, סליקה ומימון), כלומר לחברה יש "תיאבון לסיכון" נמוך מאד בהתייחס לסיכונים השוק. במסגרת אסטרטגיה זו, דירקטוריון החברה והנהלתה מאשרים, מדי שנה, את מסמך המדיניות של החברה, אשר מתבסס על העקרונות המרכזיים הבאים:

- **ארגון ושליטה** - פונקציית ניהול סיכונים שוק ונזילות מנוהלת בראשות סמנכ"ל כספים ומנהלה, גם באמצעות קיום פורום סיכונים שוק ונזילות, ועדת הביקורת והדירקטוריון.
- **נהלים ומדיניות** - תחומי האחריות והסמכויות של ניהול הסיכונים, המשויכים להנהלה, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולפונקציות ייעודיות, כגון מנהל הסיכונים הראשי מעוגנים בתיעוד ברור ונגיש במטרה להבטיח יישום אחיד בארגון.
- **תהליכי ניהול סיכונים** - קיימים תהליכים לזיהוי שוטף של החשיפות, הערכת הסיכונים, בחינת הבקורות ותהליכי מזעור הסיכונים (כולל מגבלות).
- **כלים וטכנולוגיות** - מערכת ממוחשבת התומכת בהערכת סיכונים, ניהול סיכונים, דיווח, ניטור ותכנון.
- **ניטור ודיווח על סיכונים** - דיווח מכל אחד מקווי העסקים של החברה ליחידת ניהול סיכונים השוק והנזילות המרכזית בתהליך מובנה, במהלכו מדווחות חשיפות להנהלה ולדירקטוריון, כאשר ערוצי תקשורת פנים-ארגונית תקינים מבטיחים דיווח בזמן של הנושאים המצריכים טיפול.

לצורך בקרה וניהול סיכון השוק והנזילות, יחידת הנ"ה שתחת מנהל מחלקת ניהול פיננסי, תקציב וכלכלה באגף הכספים ומנהלה, תחת סמכותו של מנהל סיכונים השוק והנזילות פועלת לזיהוי, מדידה, ניטור ודיווח על סיכונים השוק והנזילות הלכה למעשה, באופן שוטף.

המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכון השוק

מערך ניהול סיכונים שוק בחברה מושתת על מערך אינטגרטיבי לניהול החשיפות המורכב מהפונקציות הבאות:

מנהל סיכוני שוק (סמנכ"ל כספים ומנהלה)

מנהל סיכוני השוק והריבית בחברה הינו סמנכ"ל הכספים והמנהלה, והינו האחראי לניהול החשיפה לסיכוני השוק והריבית באופן נאות ואפקטיבי. להלן יוצגו סמכויותיו ואחריותו במסגרת זו:

- אחראי על הגדרה, יישום והטמעת המדיניות לניהול סיכוני השוק והריבית להם חשופה החברה.
- אחראי על נטילת החשיפות לסיכוני השוק והריבית בחברה, בהתייעצות עם פורום סיכוני שוק ונזילות, בכפוף למגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון.
- מסדיר נהלי מעקב ובקרה ביחס לניהול החשיפות וכן מספק הכוונה ומידע ביחס לסיכוני השוק והריבית לגורמים שונים ובכללם דירקטוריון החברה.
- מציג את מצב החשיפות העדכני, את המגמות בשווקים והשלכתן על פרופיל הסיכון של החברה ומדווח על חריגות מהמדיניות, הנהלים והמגבלות שהוגדרו על ידי הדירקטוריון.
- יישום תהליכים להפחתת החשיפה לסיכוני השוק והריבית, במסגרת ניהול הסיכונים השוטף.
- בחינת תרחישי קיצון.
- בחינת השפעה על פרופיל סיכוני השוק והנזילות במסגרת מוצר חדש או פעילות חדשה.

מנהל סיכונים ראשי

מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, המפקח אחר יישומה של מדיניות ניהול סיכוני השוק והריבית בחברה, ולבקרת ניהול סיכוני השוק והריבית, לרבות פיקוח בלתי תלוי והשתתפות בפורום שוק ונזילות. במסגרת חברותו בהנהלה וועדותיה מביע את עמדתו המקצועית מהיבט ניהול הסיכונים.

במסגרת תפקידו, אחראי מנהל הסיכונים הראשי לתיאום פעילויות ובקרת ניהול סיכון השוק והריבית של כלל היחידות בחברה, תוך ראייה רחבה וחוצת ארגון של מכלול הסיכונים הטבעיים בפעילויות, וכן לאתגור תהליכי קבלת ההחלטות בחברה לאור האסטרטגיה והתיאבון לסיכון, כפי שנקבעו על-ידי הדירקטוריון.

מנהל הסיכונים הראשי הינו שותף אקטיבי בתכנון האסטרטגיה של החברה ובקביעת יעדיה, בקביעת מדיניות ניהול סיכוני השוק והריבית, בזיהוי וניתוח סיכוני שוק וריבית בפעילויות או מוצרים חדשים ובהשפעת החשיפה של סיכוני השוק והריבית על נאותות ההון ותכנון ההון. כמו כן, אחראי לגיבוש מסמך המדיניות לניהול סיכוני השוק והריבית בשיתוף סמנכ"ל הכספים והמנהלה ופיקוח אחר יישומה של מדיניות זו.

האופי וההיקף של מערכות דיווח על הסיכון ושל מערכות מדידתו

קיימת מערכת לניהול סיכונים (Risk Management System) RMS. המערכת משמשת כמכשיר אסטרטגי לניהול סיכוני השוק אליהם החברה נחשפת כתוצאה מהפערים בין שווי הנכסים וההתחייבויות.

מידע נוסף על סיכוני שוק- (EDTF)

המתודולוגיה לאמידת סיכוני השוק

מסגרת העבודה לניהול סיכוני השוק, כוללת מספר כלים ופעולות בקרה אשר ניתנים לחלוקה לגורמי הסיכון השונים, הנכללים במסגרת סיכוני השוק, בניהם חישובי VaR ותרחישי קיצון (Stress Test). המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק תואמת את היעדים האסטרטגיים ואת דרישות ועדת באזל וכן אושרה ע"י דירקטוריון והנהלת החברה.

מודל ה-VaR

VaR הינו מדד המשקף את ההפסד הפוטנציאלי המקסימלי בשווי של פוזציות, כתוצאה משינויים בריביות ומחירים בשוק במשך פרק זמן וברמת מובהקות שהוגדרו מראש.

שימוש במודל VaR מאפשר את בחינת השינוי של הערך הנתון בסיכון על פני זמן וניתוח של תוצאותיו, באופן הנותן להנהלת החברה מידע על רמת החשיפה לסיכוני הבסיס הגלומים בכלל פעילויותיה. מודל ה-VaR המדווח על ידי החברה, אחת לחודש, הינו לתקופה של חודש (22 ימי עסקים) וברמת מובהקות של 99%.

המגבלה על החשיפה לסיכוני שוק (VaR) עבור כלל פעילות החברה עומדת נכון ליום 31 בדצמבר 2017 על 4 מיליון ש"ח.

הנחות המודל

1. ה-VAR מחושב בשיטת הסימולציה ההיסטורית לתקופה של שלוש שנים אחורה.
2. ההנחה היא שהשונות בעתיד תהיה דומה לשונות בעבר.
3. המודל מניח התפלגות נורמאלית, ולפיכך ניתן להניח את התנודות האפשריות בשוק בהתבסס על נתוני העבר, בהסתברות מסוימת.

מגבלות המודל

1. מבוסס על נתונים היסטוריים ומניח שהם יחזרו על עצמם בעתיד.
2. ניתן משקל שווה להיסטוריה הרחוקה ולהיסטוריה הקצרה.
3. בחירת תקופת המדגם מכתובה את מספר התרחישים ומשפיעה באופן מהותי על תוצאות התרחישים.

כדי למתן את השפעת המגבלות האמורות מופעלים בנוסף, תרחישי מאמץ לבדיקת ההפסד האפשרי במקרים קיצוניים. בנוסף, מבוצע בחברה תהליך בחינת בדיעבד (Back-testing), תהליך אשר משמש לבדיקת תקפות מודל ה-VaR. חישובי ערך ה-VaR ההיסטוריים מתבססים על מודל סטטיסטי בו האומדנים לסיכונים מוערכים על סמך נתונים היסטוריים. התהליך בוחן האם אמידת הסיכונים וניתוחם על סמך ההיסטוריה משקף אותם בצורה נאותה בהתאם להמלצת ועדת באזל בנושא. תיקוף המודלים לניהול סיכוני שוק נעשה בהתאם למדיניות ולנהלים בתחום תיקוף מודלים הנהוגים בחברה.

המתודולוגיה להפעלת תרחישי קיצון:

- המתודולוגיה להערכת החשיפה לסיכוני שוק במצבי קיצון בחברה כוללת גם הפעלת תרחישים (Stress Test) בנוסף לחישוב ה-VAR. להלן פירוט של סוגי התרחישים שהחברה מפעילה:
1. **ניתוח רגישות** – רגישות התיק לגורמי הסיכון השונים נבחנת באמצעות הרצת תרחישים על גורם סיכון אחד, כאשר שאר גורמי הסיכון נשארים קבועים. בדרך זו ניתן לבחון את השפעתם של גורמי הסיכון העיקריים על התיק.
 2. תרחישי היסטורי הגרוע ביותר המבוסס על היסטוריה של חמש השנים האחרונות. החישוב מבוצע באופק של חודש (22 ימי עסקים) ברמת מובהקות של 99%.
 3. **תרחישים מאקרו כלכליים** – תרחישים סובייקטיביים שפותחו על ידי המחלקה הכלכלית של חברת האם אשר החברה מפעילה.
 4. תרחישים קיצוניים במתודולוגיה דומה לזו המופעלת ביצירת תרחישי VaR, המבוססים על התנודתיות של גורמי הסיכון בתקופת לחץ בשווקים (Stress VaR).

טבלה 20: קשר בין סעיפי המאזן לפוזיציות שנכללו במדידת סיכון השוק [EDTF]

יתרה מאזנית ליום 31 בדצמבר			
גורמי סיכון עיקריים	2016	2017	
	במיליוני ש"ח		
נכסים			
מזומנים	22	16	מט"ח, ריבית
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו	2,427	2,604	מט"ח, ריבית
נכסים אחרים	551	512	ריבית
סך הכל	3,000	3,132	
התחייבויות			
אשראי מתאגידים בנקאיים	1	3	מט"ח, ריבית
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	2,601	2,692	מט"ח, ריבית
התחייבויות אחרות	21	23	ריבית
סך הכל	2,623	2,718	

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. כשל הקשור לאחד הגורמים האמורים עלול להביא לפגיעה אפשרית ברווחיות. תחומי פעילות הקבוצה מאופיינים במורכבות תפעולית גבוהה מאד, אשר נובעת, בין היתר, מהמספר הגדול של לקוחות ובתי עסק עימם קשרות חברות הקבוצה בהסכמים והצורך בעדכוןם מעת לעת, בין היתר, בהתאם לרגולציה משתנה, מההיקף הנרחב של כוח האדם בקבוצה והאתגרים הנובעים מניהול ומאכיפת נהלי הקבוצה על העובדים, ממורכבות הסדרי ההתחשבות השונים שבין חברות הקבוצה לבין ספקיה ולקוחותיה, ממורכבות המערכות התומכות בפעילות הקבוצה והצורך בהתאמתן למגוון המוצרים המשתנה אותו מציעה הקבוצה, לשינויים בהסדרי ההתחשבות האמורים לעיל, וכדומה. המורכבות התפעולית כאמור עלולה לגרום מעת לעת לליקויים מסוגים שונים ובהתאם גם לחשיפות שונות של הקבוצה (לרבות תביעות משפטיות וקנסות בקשר לטענות בדבר אי קיום הוראות דין והן בקשר לאי קיומן המלא של הוראות הסכמיות, וחשיפות בהיבטים כספיים ו/או חשבונאיים הנגזרים מהאמור). כן כולל הסיכון התפעולי גם את הסיכון לביטול או הפרתו של הסכם מהותי לקבוצה מצד הגורם עימו קשורה הקבוצה, וכן את הסיכון לביטול או התלייתו של אישור או רישיון המהותי לפעילות הקבוצה על-ידי מעניק הרישיון, בין אם כתוצאה מטענה להפרה מצד הקבוצה ובין אם מכל סיבה אחרת. אירוע כאמור בקשר עם הסכם או רישיון המהותי לפעילות הקבוצה עלול להשפיע לרעה, ואף באופן מהותי, על החברה ותוצאותיה הכספיות (לעניין רישיונות מהותיים מכוחם פועלת החברה ולעניין הסכמים מהותיים בהם קשורה החברה).

גילוי איכותי כללי

במסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים, הוגדר המבנה הארגוני התומך בניהול סיכונים תפעוליים, לרבות תפקידי הדירקטוריון ועדת הנהלה לניהול סיכונים בראשות המנכ"ל.

במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים התפעוליים וכחלק מהעמידה בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון) בנושא זה, ננקטו הצעדים הבאים:

- זוהו הסיכונים התפעוליים לרבות בתהליכים ובמוצרים חדשים.
- נקבעו בקורות מתאימות.
- מערכת לניהול ובקרת סיכונים תפעוליים מתעדכנת באופן שוטף.
- נקבעו תוכניות המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום.
- עודכנו נוהלי החירום בחברה.

ניהול סיכון תפעולי

מנהלי הסיכון התפעולי הינם חברי הנהלה בחברה, כל חבר הנהלה בתחומו. מנהל הסיכונים הראשי בחברה אחראי על פיקוח בלתי תלוי אחר אופן ניהול הסיכון בחברה (מעגל שני). ניהול הסיכונים התפעוליים בחברה נועד למזער הפסדים באמצעות קביעת תהליכים מוסדרים שמטרתם צמצום הסיכונים התפעוליים אליהם חשופה החברה. הדבר נעשה תוך קביעת מסגרות של סמכות ואחריות והקניית תרבות ניהול סיכונים תפעוליים בקרב כלל המנהלים והעובדים בהלימה עם הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 350 של בנק ישראל.

לחברה מדיניות לניהול סיכונים תפעוליים הכוללת את היעדים הבאים:

- ניהול סיכונים תפעוליים כחלק אינטגרלי מתהליכי העבודה בחברה לרבות הכנסת מוצרים ותהליכים חדשים.
- קיום בקורות אפקטיביות לסיכונים בהתאם לדרוג הסיכון.
- הבטחת זיהוי אפקטיבי של הסיכונים התפעוליים בכל התהליכים העיקריים בחברה.
- יצירת תרבות עבודה המעודדת תרבות ארגונית של ניהול סיכונים.
- דיווח אירועי הפסד באופן שוטף על פי הכללים שהוגדרו במדיניות.
- עמידה בדרישות החוק והרגולציה בהקשר לסיכונים התפעוליים.
- ניהול והקצאת הון אופטימאליים בגין הסיכונים התפעוליים.
- קביעת תוכנית המשכיות עסקית והערכות לשעת חרום.

במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים, הגדירה החברה בצורה מפורטת את המבנה הארגוני התומך לרבות תפקידי ואחריות הדירקטוריון, הנהלה, מנהל הסיכונים הראשי, אגף טכנולוגיות בקרי סיכונים אגפיים והיחידות העסקיות השונות.

הגופים העיקריים הממונים בחברה על ניהול הסיכונים התפעוליים הינם:

- הדירקטוריון.
- ועדת הנהלה לניהול סיכונים - בראשות המנכ"ל.
- מנהל סיכונים ראשי.
- קצין הציות והאחראי על איסור הלבנת הון.

- חשבונאית ראשית.
- פורום בקרת ניהול סיכונים - בראשות המנכ"ל.
- מחלקות עסקיות ומנהליות.
- בקרי סיכונים תפעוליים מחלקתיים/אגפיים.

אחת לשלוש שנים לכל הפחות ובאופן שוטף לפי הצורך מבצעת החברה סקר סיכונים תפעוליים כדלקמן:

- מיפוי מלא של כל התהליכים התפעוליים העיקריים בחברה.
- סיווג של התהליכים לקבוצות שונות לפי מתודולוגיית הסיווג של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (מדידה והלימות ההון).
- מיפוי של כלל הבקורות הרלוונטיות לכל סיכון כולל, סיכון שאריתי ובקורות נוספות מומלצות במידת הצורך.
- דרוג של רמת הסיכון בכל תהליך ותהליך על פי סולם של רמת הנזק/תדירות צפויה.
- יישום תוכנית פעולה רב שנתית להקטנת הסיכונים המהותיים והגברת הבקורות היכן שנדרש.

מנהל הסיכונים הראשי מדווח להנהלה ולדירקטוריון על סיכונים תפעוליים כדלקמן:

- דוח רבעוני להנהלה ולדירקטוריון בנושא החשיפות וניטור הסיכונים התפעוליים.
- דיווח על אירועי נזק וכמעט נזק - היסטוריית ההפסדים ברמת החברה וסוגי אירועי ההפסד. אירועי נזק מהותיים ופעולות שנקטו בעקבותיהם. כמו כן, נעשה דיווח בגין נזקים משימושים לרעה בכרטיסי אשראי.
- דיווח על חריגים, לרבות דיווח על חריגות מהמגבלות שנקבעו.
- דיווח להנהלה אודות חשיפות וכשלים תפעוליים מהותיים, שדווחו על ידי האגפים בחברה.
- אירועים משמעותיים בתחום הציות, איסור הלבנת הון .

כל אירועי הנזק בחברה נאספים בבסיס מידע אחד. בנוסף, אירועים מהותיים (סך המהותיות נכון לחודש מאי 2017 עומד על 10,000 ש"ח) מדווחים באופן רבעוני להנהלה ולדירקטוריון. האירועים מנותחים במטרה לוודא כי קיים תהליך תפעולי רלוונטי וכי הבקורות הקיימות מספיקות לצמצום הסיכון להתרחשות אירוע נוסף. במקרה הצורך מתווספות בקורות נוספות לתהליך.

להלן דרכים עיקריות להפחתת סיכונים תפעוליים:

- נסיגה מהפעילות.
- לספוג את הסיכון ולא לבצע פעילות לחיזוק הבקורות, בכפוף לשיקולי עלות תועלת.
- למזער את הסיכון על ידי בקורות נוספות.
- העברת הסיכון לצד ג' (ביטוח, מיקור חוץ וכו').

טבלה 21: דרישות ההון בגין סיכון תפעולי

דרישת הון		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
במיליוני ש"ח		
50	54	סיכון תפעולי

סיכון ריבית

גילוי איכותי כללי

סיכון ריבית הינו החשיפה להפסד כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים השונים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות של הקבוצה על פי גישת השווי הכלכלי, והשפעתם על הרווחים על פי גישת הרווחים. כמו כן, נבחנים הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בתקופות עתידיות ונעשה חישוב של פער מח"מ משוקלל בין מח"מ הנכסים ומח"מ ההתחייבויות. החשיפה העיקרית לריבית הינה במגזר השקלי מכיוון שבמגזר זה ישנם נכסים בריבית קבועה.

טבלה 22 – שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה, למעט פריטים לא כספיים

(לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)

31 בדצמבר 2017					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
3,110	9	80	13	3,008	נכסים פיננסיים
2,700	5	62	13	2,620	התחייבויות פיננסיות
410	4	18	(* -)	388	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2016					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
2,980	6	75	12	2,887	נכסים פיננסיים
2,600	2	68	12	2,518	התחייבויות פיננסיות
380	4	7	(* -)	369	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017

טבלה 23 – השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה, למעט פריטים לא כספיים

31 בדצמבר 2017							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן		סך הכל	מטבע חוץ ***		מטבע ישראלי		
סך הכל	סך הכל		אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
באחוזים		במיליוני ש"ח					
0.2	1	411	4	18	(*)	389	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	410	4	18	(*)	388	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(0.2)	(1)	409	4	18	(*)	387	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

31 בדצמבר 2016							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן		סך הכל	מטבע חוץ ***		מטבע ישראלי		
סך הכל	סך הכל		אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
באחוזים		במיליוני ש"ח					
0.3	1	381	4	7	(*)	370	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	380	4	7	(*)	369	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(0.3)	(1)	379	4	7	(*)	368	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** "שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים" שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי הוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי הוגן של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזר ההצמדה.

*** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

מידע נוסף על סיכונים אחרים שלא נכלל בדרישות הגילוי של נדבך 3

תיאור ודין בסיכונים המובילים - (EDTF)

הסיכונים הבאים זוהו ע"י החברה כסיכונים מובילים ומתפתחים הרלבנטיים ביותר נכון למועד דיווח זה:

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי הינו סיכון מהותי במסגרת פעילותה העסקית של החברה. במסגרת ניהול הסיכון התפעולי הנושאים הבאים נמצאו כמובילים ומתפתחים:

המשכיות עסקית

פעילותה העסקית של החברה מתנהלת בסביבה תחרותית ועסקית משתנה, במוצרים אותם היא מספקת וברגולציה לה כפופה החברה. פעילות זו חשופה לאירועי אסון אשר השלכותיהם עלולות לגרום לפגיעה ברציפות הפעילויות העסקיות. חוסר מוכנות להשלכות אלו, עלול לחשוף את החברה לנזק כלכלי, משפטי ותדמיתי חמור ואף לאיים על יכולת שרידותה העסקית. על כן, הבטחת הפעילות בסביבה זו מחייבת את החברה להיערך להשלכות אירועי חירום. ההיערכות להמשכיות עסקית תתייחס לחיי אדם כאל ערך עליון. מטרת החברה בהיערכות להמשכיות עסקית הינן:

- לשמר קיומה של החברה כישות פיננסית פעילה ואיתנה;
- לשמר יכולותיה העסקיות של החברה;
- לשמר הן נכסיהם של הלקוחות והן נכסי החברה והפעילות בהם;
- לשמר המידע של הלקוחות והמידע על הלקוחות;
- להמשיך לספק ללקוחות שירות מיטבי גם במצב חירום ושיבושים תפעוליים אחרים;
- לספק לעובדים סביבת עבודה בטוחה גם במצב חירום;
- לעמוד בדרישות הרגולציה המחייבת;
- לחזק אמונם של בעלי העניין בחברה על-ידי הוכחת יכולת להתמודדות מוצלחת במצב חירום, ובאמצעות קיומן של תכניות המשכיות עסקית, עריכת תרגולים ותפקוד מיטבי במצב חירום אמיתיים במידה ויתממשו.

לשם השגת המטרות שלעיל, מקצה החברה את המשאבים הדרושים לניהול תהליך ההיערכות להמשכיות עסקית ולהיערכות עצמה. יעדי החברה בהיערכות להמשכיות עסקית יהיו הגדרת התהליכים העסקיים הקריטיים בחברה, אותם נדרש להמשיך ולקיים בשעת חירום, ויזואל קיומם של התנאים והמשאבים הנדרשים להפעלתם, לרבות:

- תכניות פעולה ותכניות התאוששות ממצב חירום, מעודכנות ומתורגלות;
- מוכנות העובדים וצוותי החירום להפעלת התהליכים הקריטיים במצב חירום;
- קיום תשתיות חלופיות שיאפשרו המשך הפעילות הקריטית בשעת חירום במקרה של פגיעה בתשתיות הנמצאות בשימוש בשגרה;
- תקינות וזמינות מערכות המידע הקריטיות.

כמו כן, במסגרת תהליך ה-ICAAP בוצעו תרחישי קיצון הוליסטיים הכוללים תרחיש משבר מקומי בטחוני.

סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות

אבטחת מידע מוגדרת כמכלול הפעולות, האמצעים והבקורות הננקטים והמיושמים במערכות מידע, על מנת להגן עליהן מפני פגיעה בזמינות ובשרידות, מפני חשיפה לא רצויה, מפני שינוי במזיד או בשוגג של המידע ומפני פגיעה בשלמות המידע ובאמינותו. המטרה הכללית של אבטחת מידע בחברה היא שמירה על חיסיון, שלמות, זמינות ואמינות המידע, מפני פגיעה במתכוון או שלא במתכוון על ידי עובד החברה בעבר ו/או בהווה או על ידי גורמים חיצוניים.

החברה מנהלת מידע אודות לקוחותיה, מידע שמהווה נכס עיקרי שעליו מתבססים עסקי החברה. יש להגן על המידע מפני סיכונים, הגנה שעולה בקנה אחד גם עם דרישות הדין וההכרה בפרטיותם של לקוחות החברה. מדיניות אבטחת המידע של החברה חלה על חברות הקבוצה.

אבטחת המידע בחברה מתעדכנת באופן שוטף אחר התפתחויות טכנולוגיות ומתאימה את רמת האבטחה ובקרת הגישה למערכות עפ"י השינויים ברמת הסיכונים הנגזרים מהשינויים הטכנולוגיים.

סיכון סייבר הינו פוטנציאל לנזק שנובע מהתרחשות ארוע סייבר, בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. ארוע סייבר הינו ארוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכת מחשוב ו/או מערכת ותשתיות משובצות מחשב, על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר. יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם נסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל. בחודש מרץ 2015 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר. ההוראה כוללת את עקרונות היסוד

לניהול הגנת הסייבר ובין היתר מפרטת ההוראה באופן סדור את הדרישה לקיום תהליכי ניהול סיכוני סייבר. בשנים האחרונות משקיעה החברה משאבים ניכרים בתחום זה ועם פרסום ההוראה החברה נערכה עם תוכנית פעולה שאושרה בהנהלה, לשילוב הדרישות בהוראה החדשה בחברה בנוסף להוראות אחרות החלות עליה בנושא זה. כגון: המשכיות עסקית, ניהול סיכונים וכל זאת בהתאם להבהרות שניתנו על ידי בנק ישראל בנוגע לאופן ומועדי היישום.

תקרות קיברנטיות עלולות להתרחש כתוצאה מהתקפות מכוונות או מאירועים לא מכוונים. התקפות קיברנטיות כוללות, בין היתר, השגת גישה לא מורשית למערכות ממוחשבות על מנת לבצע שימוש שלא כדין בנכסים או במידע רגיש, חבלה במידע או שיבושים בפעילות. התקפות קיברנטיות עשויות להתבצע באופן שלא דורש השגת גישה לא-מורשית, כגון התקפות המיועדות להשבתת השירות של אתרי אינטרנט.

לאחרונה חל גידול בחשיפת מוסדות פיננסיים בארץ ובעולם לאיומי סייבר המתאפיינים, בין היתר, בתחכום הולך וגובר של התקפות, בעוצמת הנזק הפוטנציאלי, בקושי לזהות התקפות וביכולות של היריבים. נוכח העובדה שישאל, ובפרט המגזר הפיננסי, מהווים יעד להתקפה מצד יריבים שונים, התאגידים הבנקאיים בארץ חשופים אף יותר לאיומי סייבר. מתוך הכרה בחשיבות ההגנה על פרטיות לקוחות החברה וכמתחייב מדרישות הדין והוראות ניהול בנקאי תקין מספר 357 ו-361, החברה משקיעה משאבים ותשומות שיאפשרו ניהול אפקטיבי של הגנת מידע ותשתיות מחשוב מפני איומי סייבר, כחלק ממערך ניהול הסיכונים ומסגרת העבודה להמשכות עסקית בחברה.

סיכון רגולטורי

בעקבות עדכונים רגולטורים תכופים בהקשר לפעילות חברות כרטיסי האשראי, החברה רואה סיכון זה כסיכון מהותי. סיכון רגולטורי הינו הסיכון לפגיעה בהכנסות ו/או בהון החברה הנגרם כתוצאה משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה, ובכך עשויים לפגוע ברווחיותה. הסיכון הינו צופה פני עתיד במהותו, מכיוון שהוא מתייחס לסיכון הגלום בשינויים מהותיים אפשריים בחקיקה וברגולציה.

ניהול הסיכון הרגולטורי מבוסס על מסמך מדיניות שגובש בנושא זה ואושר על ידי ההנהלה והדירקטוריון. תהליך זיהוי סיכון רגולטורי כולל שני היבטים מרכזיים: תהליך תקופתי לזיהוי סיכונים רגולטוריים - מבוסס על מיפוי של הרגולציה המתהווה הרלוונטית ומעקב אחר שינויים ביחס לסבירות התממשות הסיכון.

תהליך זיהוי סיכונים הנובעים מהשלכות אפשריות של רגולציה מתגבשת רלוונטית בעת השקת מוצר/פעילות חדשים. על בסיס תהליך זיהוי הסיכונים הרגולטוריים, תיקבע לכל סיכון רגולטורי שזוהה, רמת מהותיות באופן סובייקטיבי, בהתחשב במידת השפעתו על פעילות החברה. עבור גורם סיכון שייקבע כמהותי, תבוצע הערכה של החשיפה לסיכון בהיבטים כמותיים ואיכותיים, לפי העניין.

כלים להפחתת סיכונים

על מנת להפחית את החשיפה לסיכון רגולטורי, נוקטת החברה בפעולות הבאות: גיבוש תוכניות פעולה - עבור הנושאים שזוהו על בסיס גורמי הסיכון הרגולטוריים המרכזיים שזוהו, ואשר הוערכו על ידי מנהל הסיכון הרגולטורי כמהותיים.

החברה תטפל בתהליך התהוות של רגולציה רלוונטית, בין השאר באמצעות מתן תגובה לפרסום טיוטה של הוראות רגולטוריות, ועדות של רשויות רגולטוריות והצגת עמדת החברה ביחס לרגולציה מתהווה בפני הגורמים המתאימים.

במסגרת ניהול הסיכון מוצגים דיווחים כמפורט להלן:

- דיווחים רבעוניים של מנהל הסיכון הרגולטורי ומנהל סיכונים ראשי הכוללים דיווח על תוצאות הערכת החשיפה וניתוח השפעתם של הסיכונים הרגולטוריים העיקריים אליהן חשופה החברה.
- דיווח שנתי של מנהל הסיכונים הראשי להנהלה ולדירקטוריון במסגרת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון (ICAAP) בו מדווחים ממצאים ביחס לאפקטיביות ניהול הסיכון הרגולטורי בחברה, לרבות, מידת היישום של מדיניות ניהול הסיכון, נאותות תהליכי זיהוי הסיכונים הרגולטורים ושלמות הזיהוי של הסיכונים העיקריים.

מידע מפורט על רשימת הנושאים הרגולטוריים ניתן למצוא בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2017 המפורסם באתר האינטרנט של החברה.

סיכונים אחרים

סיכון משפטי

מעצם פעילותה של החברה ופריסתה הגבוהה באוכלוסייה, חשופה החברה מעת לעת לתביעות ייצוגיות בסכומים משמעותיים. הסיכון המשפטי הינו הסיכון להפסד הנובע בין היתר מקיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד החברה, או שתוצאותיו עשויות להשפיע בצורה שלילית על פעילות החברה או על מצבה הפיננסי, וכן מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, או פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה. החברה נוקטת במדיניות שמרנית ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות, תוך הקפדה על תהליכי התקשרות נאותים מבחינה משפטית ומבצעת את פעילותה העסקית תוך סיוע וגיבוי משפטי מתאים. ניהול הסיכון המשפטי מבוסס על מסמך מדיניות שגובש בנושא זה ואושר על ידי ההנהלה והדירקטוריון. במסגרת ניהול הסיכון מבוצעים מכלול פעילויות, שמטרתן להבטיח כי כל גורמי הסיכון ומאפייניהם יזוהו ביחס לכל מוצר ופעילות של החברה, כך שתימנע האפשרות בה החברה תימצא בחשיפה לסיכון שלא זוהה או שזוהה באופן חלקי. תהליך זיהוי סיכונים משפטיים כולל שני היבטים מרכזיים:

- תהליך תקופתי לזיהוי סיכונים משפטיים אשר תוצאותיו יעוגנו במטריצת גורמי הסיכון המשפטי (במסגרת תהליך ה-ICAAP).
- זיהוי סיכונים פרטני בעת השקת מוצר חדש/פעילות חדשה.

היעוץ המשפטי הינו הגורם האחראי להערכת החשיפה לסיכונים משפטיים בהתייחס לגורמי הסיכון, באמצעות נתונים, ביחס לתביעות משפטיות, המועברים ממחלקת פניות הציבור באופן תקופתי, והדיווחים השוטפים של הגורמים השונים בחברה. להלן יוצג אופן הערכת החשיפה לסיכונים משפטיים. הערכת החשיפה לתביעות משפטיות מתבצעת תוך התייחסות לגורמים הבאים:

- היקף החשיפה לסיכון - לדוגמה, סכום תביעה שהוגשה נגד החברה. הסתברות להתממשות הסיכון - ההסתברות להצלחת תביעה נגד החברה.
- אחת לרבעון נערכת בחינה כמותית של תוחלת ההפסד הצפוי בגין התממשות סיכונים משפטיים למול רמות ספי ההתרעה שנקבעו בחינה זו, מאפשרת לערוך בקרה על ניהול פעילותה של החברה בנושאים השונים בגינם מוגשות תביעות משפטיות.

היעוץ המשפטי משתמש בכלים להפחתת הסיכון כגון: שימוש בנוסחים משפטיים אחידים, אישור הסכמים משפטיים של עסקאות מיוחדות, מעקב אחר הליכים משפטיים, ישיבות הנהלה ודירקטוריון וכו'.

במסגרת ניהול הסיכון מוצגים דיווחים כמפורט להלן:

דיווח רבעוני של היעוץ המשפטי להנהלה ולדירקטוריון הכולל:

- היקף החשיפה לסיכונים משפטיים, הנובע מהתביעות התלויות כנגד החברה, כפי שהוערכו בתהליך הערכת החשיפה לרבות התפלגות היקף החשיפה על פי ההסתברות להתממשותם.
- דיווח פרטני על תביעות משמעותיות ומהותיות, התייחסות לליקויים שנמצאו בתהליכי ניהול הסיכונים, דיווח על ממצאי בחינת אינדיקטורים וסטטוס הטיפול באינדיקטורים חריגים.

דיווח של מנהל הסיכונים הראשי להנהלה ולדירקטוריון

- דיווח רבעוני על ממצאים שוטפים העולים במהלך העבודה השוטפת של מנהל הסיכונים הראשי ביחס לנאותות תהליך ניהול הסיכונים המשפטיים בחברה.
- בקרה רבעונית על הדיווח הנערך על ידי היעוץ המשפטי, כולל דיווח על הערכת חשיפה לסיכונים משפטיים, דיווח על תביעות ייצוגיות ודיווח על סך ההפסדים בפועל בגין תביעות משפטיות.
- דיווח שנתי במסגרת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון (ICAAP) בו מדווחים ממצאים ביחס לאפקטיביות ניהול הסיכון המשפטי בחברה, לרבות, מידת היישום של מדיניות ניהול הסיכון, התייחסות לתהליך תיקוף החשיפה לסיכונים משפטיים, התאמתן לתיאבון הכללי והיבטי הקצאת ההון העולים מהחשיפה לסיכונים משפטיים.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין הינו הסיכון לפגיעה מהותית בהכנסות או בהון החברה כתוצאה מתפיסת תדמית שלילית שנוצרה לחברה בקרב מחזיקי עניין. תפיסת תדמית שלילית יכולה להיווצר ממספר רב של גורמים יחד ולחוד (כגון: תביעה צרכנית, קריסת מערכות, התנהגות החורגת מנורמות חברתיות ומקובלות וכיו"ב). סיכון המוניטין הינו סיכון גלום בכל תחומי הפעילות של החברה בתחום הנפקת כרטיסי האשראי, בתחום הסליקה, בתחום האשראי והן בשירותים והמוצרים הנוספים אותם מציעה החברה. סיכון המוניטין מאופיין בכך שהוא עשוי לנבוע מגורמי סיכון ישירים או כתוצאה מהתממשותם של סיכונים אחרים.

ניהול סיכון מוניטין מבוסס על מסמך מדיניות שגובש בנושא זה ואושר על ידי ההנהלה והדירקטוריון. החברה רואה במוניטין שלה נכס מהותי בעל חשיבות גבוהה, ותימנע מפעילויות אשר יש בהן סכנה לפגיעה בו. בהתאם, סיכונים המוניטין יובאו בחשבון בכל החלטה מהותית.

זיהוי סיכונים המוניטין נועד להבטיח את העמידה ברמת התיאבון לסיכון שהוגדרה, עד לרמת המוצר או הפעילות הפרטניים ומתייחס למכלול פעילויות, שמטרתן להבטיח כי כל גורמי הסיכון ומאפייניהם יזוהו ביחס לכל מוצר, פעילות עסקית ופעילות שיווקית של החברה כך שתימנע האפשרות בה החברה תימצא בחשיפה לסיכון שלא זוהה או שזוהה באופן חלקי.

תהליך זיהוי סיכונים המוניטין כולל שלושה היבטים מרכזיים: תהליך שנתי לזיהוי סיכונים המוניטין, זיהוי סיכונים פרטני בעת השקת מוצר חדש / פעילות חדשה וסקר סיכונים תפעולים בהתייחס לפעילויות השונות.

הערכת הסיכון נעשית על בסיס בחינת מגמות שליליות באינדיקטורים מצביעי סיכון המתייחסים לרמת חשיפת הקבוצה לסיכון מוניטין (KRI's). האינדיקטורים בוחנים היבטים שונים של מוניטין הקבוצה לרבות: היבט כלכלי, פיקוחי וחברתי, כאשר לכל אינדיקטור הוגדרו ספים לניטור.

על מנת להפחית את הנזק, כתוצאה מהתממשות סיכונים מוניטין, מיושמים תהליכי ניטור המאפשרים זיהוי מוקדם של סיכונים אפשריים ונקיטת צעדים מפחיתי סיכון כגון: ישיבות הנהלה ודירקטוריון, מעקב אחר התפתחויות בשוק כרטיסי האשראי, תוכניות הדרכה, דיווחים וכו'.

במסגרת ניהול הסיכון מוצגים על ידי מנהל הסיכונים הראשי דיווחים להנהלה ולדירקטוריון כמפורט להלן:

- דיווח רבעוני על אירועי מוניטין ודרכי הטיפול בהם, כפי שהועבר מהיחידות.
- דיווח רבעוני על שביעות הרצון של קהל הלקוחות.
- דיווח רבעוני על תוצאות הערכת החשיפה לסיכונים המוניטין המתייחסים לרמת חשיפת החברה לסיכון מוניטין על בסיס ספי התרעה שהוגדרו.
- דיווח שנתי ביחס לאפקטיביות תהליכי ניהול הסיכון המוניטין בחברה, לרבות, נאותות תהליכי זיהוי סיכונים המוניטין ושלמות הזיהוי של הסיכונים המשמעותיים במסגרת תהליך ה-ICAAP.
- דיווח מיידי להנהלה ולדירקטוריון בעת התרחשות אירוע מוניטין מהותי.

סיכון אסטרטגי ותחרות

סיכון אסטרטגי הינו הסיכון לפגיעה ברווחי ובהון החברה כתוצאה מהחלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית. הסיכון האסטרטגי מושפע מגורמי סיכון פנימיים וחיצוניים. גורמי סיכון פנימיים כוללים גורמים פנים ארגוניים המביאים לכך שהחברה אינה עומדת בתוכניות העבודה שלה.

גורמי סיכון חיצוניים כוללים בין היתר את הסביבה העסקית/תחרותית בה פועלת החברה המאופיינת בתחרות עזה, הולכת וגוברת, הן מצד הגופים העיקריים הפועלים בתחום והן מצד גופים חדשים העתידים להתחיל ולפעול בתחומי הפעילות בהם עוסקת החברה, לרבות כתוצאה מהוראות רגולטוריות מקלות/מעודדות לכניסתם של שחקנים חדשים. בשל אופי הפעילות והשירותים הניתנים בתחום, יכולתה של הקבוצה להבדיל את עצמה באופן משמעותי ביחס למתחריה ולהתמודד עם תחרות זו, הינה מוגבלת. כן כוללים גורמים חיצוניים כאמור ספקים מהותיים עימם קשורה הקבוצה אשר הפסקת ההתקשרות עימם באופן לא מתוכנן עלולה להביא לפגיעה ביכולתה של החברה לממש את האסטרטגיה שלה ולהביא לפגיעה בתוצאותיה העסקיות.

היעדים האסטרטגיים של החברה יקבעו תוך התאמה לתיאבון לסיכון, וליעדי ההון באמצעות תכנון ההון.

תהליך ניהול הסיכון

זיהוי מוקדי הסיכון

זיהוי מוקדי הסיכון הינו מונח המתייחס למכלול פעילויות, שמטרתן להבטיח כי מוקדי הסיכון יזוהו, ביחס לפעילות העסקית של החברה כך שתימנע האפשרות בה החברה תימצא בחשיפה לסיכון שלא זוהה או שזוהה באופן חלקי.

זיהוי מוקדי הסיכון האסטרטגיים נעשה באמצעות תהליך שנתי לזיהוי מוקדי הסיכון האסטרטגיים וע"י זיהוי הסיכונים בעת השקת מוצר חדש/פעילות חדשה.

הערכת החשיפה לסיכון האסטרטגי

ההנהלה באמצעות, סמנכ"ל אגף הכספים והמנהלה, אחראית להערכת החשיפה לסיכונים האסטרטגיים כפי שזוהו בתהליכי זיהוי הסיכונים ולהערכה סובייקטיבית של השפעתן על תוכניות העבודה בהתחשב, בין היתר, בצעדים שנוקטת החברה להפחתת הסיכון. תהליך הערכת החשיפה יערך בתמיכת הגורמים הרלוונטיים בקבוצה.

על בסיס תהליך זיהוי הסיכונים האסטרטגיים, ייקבע לכל סיכון אסטרטגי שזוהה רמת מהותיות באופן סובייקטיבי, בהתחשב במידת השפעתו על תוכניות העבודה. עבור מוקד סיכון שייקבע כמהותי, תבוצע הערכה איכותית של החשיפה לסיכון האסטרטגי.

ניטור ופיקוח אחר החשיפה לסיכון

על מנת להפחית את הנוק כתוצאה מהתממשות סיכונים אסטרטגיים, מיושמים תהליכי ניטור המאפשרים נקיטת צעדים מפחיתי סיכון לאור זיהוי מוקדם של סיכונים אפשריים תוך שימוש בכלים להפחתת הסיכון הכוללים אינדיקטורים מצביעי סיכון.

אינדיקטורים מצביעי סיכון

האינדיקטורים ייכללו מדדים המותאמים למדדי הביצוע שנקבעו בתוכנית העבודה (KPI's) ומדדים נוספים, מוכוונים סיכון ייעודיים (KRI's), כאשר לכל אינדיקטור יוגדרו סובייקטיבית במסגרת אישור תוכנית העבודה השנתית ספים לניטור. רשימת האינדיקטורים והספים לניטור יעודכנו באופן שנתי עם עדכון תוכניות העבודה.

כלים להפחתת סיכונים

על מנת להפחית את החשיפה לסיכון משתמשת החברה בכלים הבאים:

- **ישיבות הנהלה ודירקטוריון** - מנהל הסיכון האסטרטגי הנו חבר הנהלה ומשתתף בישיבות הנהלה ודירקטוריון לרבות אלו הנוגעות לעניינים הקשורים לחשיפה ולניהול הסיכון האסטרטגי.
- **בחינת "אבני הדרך" (KPI)** - אחת לרבעון נבחנת עמידת החברה ב"אבני הדרך" שנקבעו לבדיקת עמידה בתוכנית העבודה שלה.
- **זיהוי של מוקדי הסיכון** - תהליך זיהוי של מוקדי הסיכון, באמצעות מעקב אחר אינדיקטורים מצביעי סיכון אסטרטגי (KRI's).
- **עדכון תוכניות העבודה** - עדכון תוכניות העבודה הרלוונטיות בהתאם לנסיבות ובהתאם לתוצאות ניטור האינדיקטורים או לחילופין יצירת תוכנית מגירה.

דיווח ביחס לחשיפה לסיכון

דיווח רבעוני של מחלקת מטה תכנון אסטרטגי להנהלה ולדירקטוריון

- דיווח על ממצאי בחינת האינדיקטורים והשפעתם על רמת החשיפה.
- דיווח סטטוס הטיפול באינדיקטורים שליליים.
- דיווח על מצב עמידת היחידות/אגפים בתוכניות העבודה שנקבעו להם בהתאם ל-KPI.

דיווח רבעוני של המחלקה לניהול סיכונים להנהלה ולדירקטוריון

- דיווח על ממצאי בחינת האינדיקטורים.

דיווח שנתי של המחלקה לניהול סיכונים להנהלה ולדירקטוריון

- המחלקה לניהול סיכונים מעבירה דיווח שנתי להנהלה ולדירקטוריון שיכלול בנוסף לדיווח הרבעוני:
- דיווח על ממצאים ביחס לאפקטיביות תהליכי ניהול הסיכונים האסטרטגיים בחברה לרבות, נאותות תהליכי זיהוי הסיכונים האסטרטגיים ושלמות הזיהוי של הסיכונים המשמעותיים (דיווח במסגרת תהליך ה-ICAAP).
 - היבטי הקצאת ההון העולים מהחשיפה לסיכונים אסטרטגיים (דיווח במסגרת תהליך ה-ICAAP).

סיכון ציות והלבנת הון

סיכון הציות הוא הסיכון הכרוך באי-ציות של קבוצת ישראלכרט או מי מעובדיה, בכל מקום רלבנטי לפעילות הקבוצה, להוראות החוק והרגולציה, אמות מידה רגולטוריות וקוד אתי רלבנטי. סיכון הציות כולל גם את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציות להוראות האמורות. סיכון הציות כולל סיכון לסנקציות, הגבלות משפטיות או רגולטוריות, הפסד כספי משמעותי או פגיעה במוניטין של קבוצת ישראלכרט או מי מעובדיה ומנהליה עלולים להיפגע ממנו. מורכבותה והתפתחותה של הפעילות הבנקאית והפיננסית מחייבות את קבוצת ישראלכרט להקפדה יתרה על הוראות הציות הכוללות - חוקים, תקנות, הוראות רגולציה (לרבות עמדות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים בטיפול בפניות הציבור), נהלים פנימיים והקוד האתי, החלים על הפעילויות הבנקאיות של הקבוצה. מדיניות הציות מפרטת את האופן שבו נערכת הקבוצה ליישום נוהל בנקאי תקין 308, לניהול סיכונים הציות באופן אפקטיבי והטמעת תרבות ציות בקבוצה, לרבות התהליכים המרכזיים בהם יזוהו ויונהלו סיכונים הציות בקבוצה. קבוצת ישראלכרט, לרבות היחידות העסקיות שלה בארץ, מחויבת לציות מלא להוראות חוק, הנחיות, מדיניות, נהלים וכל הוראה צייתית אחרת לרבות הקוד האתי של הקבוצה. אי הקפדה על קיום הוראות הציות עלולה לחשוף את קבוצת ישראלכרט להפסדים מהותיים ופרסומים שליליים, אשר עלולים להוביל לפגיעה בתדמית ובמוניטין של הקבוצה. כחלק מהיותה של קבוצת ישראלכרט שומרת חוק וכחלק מפועלה היומיומי של הקבוצה, שנועד להבטיח, בכל עת ובכל תחום פעילות, כי

דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017

הקבוצה ועובדיה מקיימים עסקים במסגרת החוק בלבד, הרי שתיאבון הסיכון של הקבוצה לסיכונים הציות הוא אפס. משמעות הדבר היא שהקבוצה שואפת בכל עת להפחית את סיכון הציות הכרוך בפעילותה, ובכל מרכיביה, לסיכון המינימום האפשרי לגבי אותה פעילות. פונקציית הציות אחראית לסייע להנהלה הבכירה בניהול אפקטיבי של סיכונים הציות בקבוצת ישראל. פונקציית הציות של קבוצת ישראל תהיה בלתי תלויה בפעילויות הנבדקות על ידה. קצין הציות הראשי של קבוצת ישראל לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 308 משמש גם כאחראי בקבוצה לפי חוק איסור הלבנת הון. קצין הציות הראשי יזהה את מוקדי סיכון הציות המרכזיים בקבוצת ישראל, יגבש תוכנית עבודה וימקד את מערך הציות בטיפול בהם ויבצע מעקב אחר התפתחותם, בין היתר באמצעות מדדי סיכון או באמצעים אחרים.

דיווחים שנתיים

דוח שנתי לדיסקטוריון ולהנהלה. דוח זה יכלול בין היתר את הנושאים הבאים: תכנון מול ביצוע של תכנית העבודה, קיום חקירות נגד החברה או לקוחותיה כולל תיאור של מהות החקירה, דיווחים לרשויות המקומיות המוסמכות כולל נסיבות הדיווחים, כמותם ופירוט האירועים שבגינם בוצעו תוך הבחנה בין דיווחים בשל פעילות לא רגילה לבין דיווחים בשל סכום הפעולה, בקורות פנימיות וביקורות על ידי גורמים חיצוניים שבוצעו במהלך השנה ופירוט הליקויים ודרך פתרונם, סגירת חשבונות מסיבות של איסור הלבנת הון ומימון טרור, ליקויים מהותיים בתחום הציות, אירועים חריגים שאירעו בתחום הציות, תיאור ההדרכות שבוצעו, סיכום הבקורות שבוצעו, הפקת לקחים ותיקון ליקויים, התייחסות למוצרים חדשים, ניתוח לקוחות בסיכון גבוה, התייחסות לשינויים מהותיים בסביבה המשפטית הרלבנטית ובנהלי העבודה והצגת נתונים אודות רמת הידע של העובדים בנושא הציות.

דיווחים רבעוניים

דוח רבעוני תמציתי לדיסקטוריון ולהנהלה של הקבוצה כאמור לעיל. הדוח יכלול באופן תמציתי את הנושאים הרלבנטיים לרבעון החולף, המפורטים לעיל באשר לדוח השנתי.

דיווחים מידיים

החברה מדווחת באופן מידי לפי הצורך ובהתאם למדיניות שנקבעה בנושא.

יחס כיסוי הנזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. בשלב זה, חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

החברה מיישמת מדיניות ניהול סיכון הנזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 ובכלל זה עמידה ביחס נזילות מזערי, הנועד להבטיח שלחברה מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה הנותן מענה לצרכי הנזילות של החברה באופן זמן של 30 ימים בתרחישי קיצוץ. תרחישי הקיצוץ כוללים זעזוע ספציפי לחברה, זעזוע מערכתי וזעזוע המשלב ביניהם.

דיסקטוריון החברה קובע אחת לשנה את הסיבולת לסיכון לאור המלצות ההנהלה, הבאה לידי ביטוי באמצעות קביעת מגבלות החשיפה לסיכון ואסטרטגיית המימון. הסיבולת לסיכון נקבעת בהתאם לתוכניות האסטרטגיות של החברה, מדיניות העסקית ומצב השווקים.

מידע נוסף על סיכון נזילות וסיכון מימון שלא נכלל בדרישות הגילוי של נדבך 3- (EDTF)

סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון הנזילות כולל את סיכון גיוס הנזילות, סיכון הנובע מפגיעה ביכולת גיוס הנזילות של החברה כתוצאה מאיבוד אמון השוק בה, אשר יכול להתמשש מאירועים כגון אירועים של פגיעה במוניטין, או פגיעה בשוק בו פועלת החברה.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכון נזילות אשר אושרה בדיסקטוריון בחודש מאי 2017 ומבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל (Sound Practice) ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון) והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 (ניהול סיכון נזילות) תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה.

מדיניות זו מושגת על-ידי קיום מעקב שוטף אחר מצב הנזילות של החברה, באמצעות הרצת מודל פנימי לניהול סיכונים הנזילות, מעקב אחר מערכת אינדיקטורים לזיהוי לחצי נזילות, בחינת תרחישי קיצוץ ומערכת עזר לניהול תזרים שוטף. מנהל סיכונים הנזילות של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה.

אסטרטגית המימון של החברה

החברה מממנת את פעילותה השוטפת בעיקר באמצעות הון עצמי, אשראי מבנקים ותזרים מפעילות שוטפת. בנוסף, משתמשת החברה בקו מובטח מהחברה האם. כמו כן, החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו על מנת להבטיח פיזור נאות של מקורות המימון.

כמו כן, החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו להבטיח פיזור נאות של מקורות המימון. יצוין, כי מגבלות רגולטוריות לעניין 'לווה בודד' ו-'קבוצת לווים' משפיעות ועשויות להשפיע בעתיד על מקורות המימון הזמינים לקבוצה, היקפו של מימון כאמור ואף על תנאיו.

אמיר קושלביץ
מנהל סיכונים ראשי

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

איל דשא
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 25 בפברואר 2018.

נספח א' – תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו:

תאריך עדכון אחרון: 25 בפברואר 2018

נתונים כספיים מעודכנים ליום: 31 בדצמבר 2017

מספר	תיאור	(1) הון מניות רגילות
1	הישות המשפטית של המנפיק	החברה
2	מאפיין ייחודי	לא רלוונטי
3	המסגרת/מסגרות החוקיות החלות על המכשיר	דיני מדינת ישראל
טיפול פיקוחי		
4	הרובד שהמכשיר משתייך אליו בתקופת המעבר של באזל 3 ומבוטל בהדרגה	הון עצמי רובד 1
5	הרובד שהמכשיר משתייך אליו בהתאם להוראות באזל 3 מבלי להתחשב בהוראת המעבר	הון עצמי רובד 1
6	האם המכשיר כשיר כרכיב בהון הפיקוחי על בסיס סולו, הקבוצה הבנקאית או על בסיס סולו והקבוצה הבנקאית	הרכיב כשיר כרכיב בהון הפיקוחי על בסיס הקבוצה הבנקאית
7	סוג מכשיר	הון מניות רגילות
8	הסכום שהוכר בהון הפיקוחי (במיליוני שקלים חדשים, למועד הדיווח האחרון (most recent reporting date))	סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח
9	ערך נקוב של המכשיר (במיליוני ש"ח)	סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח
10	סיווג חשבונאי	הון עצמי
11	מועד הנפקה מקורי	ביום 28 באוגוסט 1981 הונפקו 5,000 מניות רגילות בנות 0.001 ש"ח ע.ג. כ"א. ביום 27 בספטמבר 1995 הונפקו 99,995,000 מניות רגילות בנות 0.001 ש"ח ע.ג. כ"א. לאחר מכן אוחדו כל 1,000 מניות רגילות בנות 0.001 ש"ח ע.ג. למניה אחת בת 1 ש"ח ע.ג. ביום 25 במרץ 2010 הונפקו 39,326 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א.
12	צמית או שאינו צמית (Dated)	צמית
13	תאריך פדיון מקורי	אין מועד פדיון
14	ניתן לפדיון מוקדם לפי דרישת המנפיק באישור מוקדם של הפיקוח	לא
15	התאריך המוקדם ביותר למימוש אופציה לפדיון מוקדם לפי דרישת המנפיק, תאריך מימוש אופציה לפדיון מוקדם המותנה בקורות אירוע מסוים, וסכום הפדיון	לא רלוונטי
16	קיום ותדירות של תאריכי פדיון מוקדם מאוחרים יותר	לא רלוונטי
תלושי ריבית/דיבידנדים		
17	תלוש ריבית דיבידנד קבוע או משתנה	לא רלוונטי
18	שיעור תלוש הריבית והצמדתו למדד מסוים	לא רלוונטי
19	קיום תנאי האוסר חלוקת דיבידנד (dividend stopper) לבעלי מניות רגילות	לא
20	נתון לשיקול דעת מלא, נתון לשיקול דעת חלקי או אינו נתון לשיקול דעת	שיקול דעת מלא

מספר	תיאור	(1) הון מניות רגילות
21	קיום תנאי הגדלת ריבית (step-up) או תמריץ אחר לפדיון	לא
22	המכשיר צובר או שאינו צובר ריבית/דיבידנד	אינו צובר
23	המכשיר ניתן להמרה או שאינו ניתן להמרה	אינו ניתן להמרה
24	אם ניתן להמרה, מהן נקודת/ות ההפעלה	לא רלוונטי
25	אם ניתן להמרה באופן מלא או חלקי	לא רלוונטי
26	אם ניתן להמרה, מהו יחס ההמרה	לא רלוונטי
27	אם ניתן להמרה, האם קיימת האופציה להמיר או ישנה חובה להמיר	לא רלוונטי
28	אם ניתן להמרה, מהו רובד המכשיר שיתקבל לאחר המרה	לא רלוונטי
29	אם ניתן להמרה, ציון מנפיק המכשיר אליו ממירים	לא רלוונטי
30	האם קיים מאפיין הדורש הפחתה (write-down) של המכשיר	לא
31	אם קיים מאפיין הדורש הפחתה, מהן נקודת/ות ההפעלה	לא רלוונטי
32	אם קיים מאפיין הפחתה, האם באופן חלקי או מלא	לא רלוונטי
33	אם קיים מאפיין הפחתה, האם ההפחתה היא קבועה או זמנית	לא רלוונטי
34	אם קיים מאפיין הפחתה זמני, יש לתאר את מנגנון הביטול ההפחתה (write up)	לא רלוונטי
35	מיקום בסדר נשייה בעת פירוק (Position in subordination hierarchy in liquidation)	זכויות המחזיק במכשיר זה (מניות רגילות) הינן נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של החברה.
36	האם קיימים רכיבים העונים להגדרת הון פיקוחי רק בשל הוראת המעבר (Non-compliant transitioned features)	לא
37	אם כן, יש לציין מהם הרכיבים	לא רלוונטי

מילון מונחים

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
1	Back-testing		השוואת אומדני המודל לתוצאות בפועל.
2	CVA	Credit Valuation Adjustment	חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.
3	EDTF	Enhanced Disclosure Task Force	צוות המשימה לשיפור הגילוי שהוקם על ידי ה-FSB. מטרת הגילוי הינה לשפר את איכות הגילויים על הסיכונים, שיפור יכולת ההשוואה והשקיפות.
4	ECAI	External Credit Assessment Institutions	חברות דרוג אשראי חיצוניות.
5	FSB	Financial Stability Board	המוסד ליציבות פיננסית
6	ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process	תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפוחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. מדד עסקי המאפשר לבצע הערכה של הגורמים ההכרחיים להצלחת הארגון. KPI מסייע לארגונים להשיג את המטרות באמצעות הגדרת המדד ומדידה של ההתקדמות לקראת השגת המטרה.
7	KPI	Key Performance Indicators	אינדיקטורים מצביעי סיכון
8	KRI	Key Risk Indicator	אשראי און קול הינו אשראי אשר מטרתו: להוות גישור בין תקבולים והוצאות המזומנים העסיקי שלך, לתקופות קצרות מאד
9	On-Call		מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכויי שוק. מגבלה כוללת על החשיפה לסיכויי שוק ביחס להפסד המקסימאלי שהחברה מוכנה לספוג בגין סיכויי השוק, ברמת מובהקות מוגדרת (הערך בסיכון).
10	Var	Value at Risk	אירוע קיברנטי (סייבר)
11	אירוע קיברנטי (סייבר)		משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.
12	אשראי		כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981, למעט ערבות, אשראי תעודות והתחייבות על חשבון לקוח.
13	אשראי חוץ מאזני		התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
14	באזל		תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקות בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.
15	גידור		עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
16	גישת הרווחים		החשיפה לסיכון הריבית המבוטאת במונחי הפגיעה ברווח כתוצאה מזעזוע מקביל בשינוי הריבית כלפי מטה או כלפי מעלה.
17	גישת השווי הכלכלי		החשיפה לסיכון הריבית המבוטאת במונחי הפגיעה בהון הכלכלי כתוצאה מזעזוע מקביל בשינוי הריבית כלפי מטה או כלפי מעלה.
18	הון פיקוחי		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי
19	הון רובד 1		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 -מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי
20	הון רובד 2		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 -מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי
21	המשכיות עסקית		מצב בו עסק פועל ברציפות ללא הפרעות
22	הפחתת סיכון אשראי	(CRM - Credit Risk Mitigation)	כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 203 -מדידה והלימות הון - גישה הסטנדרטית - סיכון אשראי
23	חבות		כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין
24	חוב		זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת כנכס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

מילון מונחים (המשך)

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
25	יחס הון כולל		ההון הכולל הוא סך כל הון רובד 1 וסך כל הון רובד 2. יחס ההון הכולל מחושב על ידי חלוקת ההון הכולל בנכסי סיכון.
26	כרטיס בנקאי		כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח על פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים והחובות בקשר עימו הינם באחריות הבנק הרלוונטי.
27	כרטיס חוץ בנקאי		כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח שלא על פי הסכמים יש לחברה עם הבנקים ואינו באחריות הבנקים
28	מדד המחירים לצרכן		מדד המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את סל הצריכה של משפחה ממוצעת. ביום ה-15 של כל חודש מפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את המדד לשינויים שחלו במחירים בחודש הקודם.
29	מחמ	משך חיים ממוצע	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.
30	מחשוב ענן		סוג של מחשוב מבוסס-אינטרנט, בו משאבים שירותים ומידע ניתנים למשתמש באמצעות מחשב מרוחק דרך האינטרנט.
31	מכשיר נגזר		מכשיר פיננסי או חוזה אחר בין שני צדדים בו סכום הסילוק תלוי בתנודות השוק בנכס אחר (נכס בסיס), ההשקעה הראשונית היא קטנה או כלל לא נדרשת ותנאיו מאפשרים סילוק בנטו בין הצדדים.
32	מכשיר פיננסי		מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת
33	מכשירי אשראי חוץ מאזניים		מכשירים כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
34	מסגרת אשראי		סכום הניצול המרבי שהחברה הסכימה לכבד בכרטיס הלקוח.
35	ניהול המשכיות עסקית		גישה כלל-ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לוודא כי ניתן יהיה לבצע פעולות מסוימות או להשיבן לפעילות במועד, במקרה של שיבושים מזומן, מכשיר הוני של ישות אחרת או זכות חוזית לקבל מישות אחרת מזומן או נכס פיננסי אחר או להחליף נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות עם ישות אחרת בתנאים פוטנציאליים עדיפים לישות; וכן חוזה אשר יסולק או עשוי להיות מסולק במכשיריה ההוניים של הישות.
37	סליקה		תהליך פיננסי של חיוב זיכוי לקוחות.
38	ערבויות		התקשרויות פורמאליות המחייבות משפטית צד שלישי לשלם חוב אם החייב הישיר לא מצליח לעשות זאת.
39	קבוצת לווים		כהגדרה בנהל בנקאי תקין -313 מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים הפניה להוראה
40	תאגיד בנקאי		בנק, בנק חוץ, בנק למשכנתאות, בנק למימון השקעות, בנק לקידום עסקים, מוסד כספי או חברת שירותים משותפת.
41	תאגיד עזר בנקאי		תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט, עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.
42	תכנית המשכיות עסקית		תכנית פעולה מקיפה בכתב, הקובעת מה הם הנהלים והמערכות הדורשים כדי לשמר את הרציפות העסקית או לשקם את פעילות התאגיד הבנקאי במקרה של שיבושים.
43	תרחיש קיצון		מתאר אפשרי של אירועים ביטחוניים, תפעוליים, כלכליים או אחרים שבגינם צפוי להיגרם שיבוש תפעולי משמעותי לתאגיד הבנקאי ואשר מוצב כמתאר רלוונטי לתכנון מענה.

אינדקס

עמוד	
24,49,50	ס סייבר
3,49,52,53	סיכונים אחרים
3,4,6,13,14,18,19,20,21,23,25,28,29	סיכון אשראי
31,32,35,36,37,38,39,40	
54	סיכון אסטרטגי
49	סיכונים מובילים
53,54	סיכון מוניטין
56	סיכון מימון
52	סיכון משפטי
3,13,56	סיכון נזילות
55	סיכון ציות והלבנת הון
50	סיכון רגולטורי
3,13,41,47	סיכון ריבית
3,4,13,18,19,41,42	סיכון שוק
3,4,6,13,18,19,45,46,49	סיכון תפעולי
43,44	ע ערך בסיכון (VAR)
22	פ פונקציות מפתח בתהליך ניהול הסיכון
22,23,23,25,26,45,46,52,55	צ ציות
28,29	ק קבוצת לווים
25,55	ק קוד אתי
5,15,22,23,25,28,45,49,50,51,52,55	ר רגולציה
13	ריכוזיות אשראי
28	ריכוזיות לווים
28	ריכוזיות ענפית
4,8,41,47,48	ש שווי הוגן
6	ת תחולת היישום
15,16,17,22,23,24,28,42,43,53,54	תיאבון לסיכון
22,55	תכנון אסטרטגי
3,15,16,17,24,43,54	תכנון ההון
3,24	תרבות הסיכונים
17,27,43,44,49,56	תרחישי קיצון

עמוד	
28	א אנשים קשורים
56	אסטרטגיית המימון
5,8,9,10,11,12,13,14,17,28,29,43,44,56,57	ב באזל
4,21,28,40,20	בטחונות
42,45,46,49,55,57	בקורות
3,11,14,38,39,42	ג גישה סטנדרטית
50,51	ד דביט
5	דוח על הסיכונים
6,7,9,10,11,12,18,20,21,29	ה הון רובד 1
6,7,9,10,11,12,13	הון רובד 2
24,27,51,57,60,61	הלבנת הון
6,13,14,17,29,41,42,45,56	הלימות ההון
3,4,20,29,32,38,39,40	הפחתת סיכון אשראי (CRM)
30	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי
6,7,20,30	הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי
14,15,17,28,45	הקצאת הון
51	ו ועדת שטרומ
4,14,25,30,34,35	ח חובות פגומים
7,21,29	חשיפה חוץ מאזנית
6,11,14,17,18	י יחס הון
14,15,16,17,22,23,24	יעד הון
3,56	יחס כיסוי הנזילות
3,20,21	יחס מינוף
22,24,25,45	מ מבנה ארגוני
6	מבנה ההון
26,27,28	מדיניות אשראי
22,23,24	מדיניות ניהול סיכונים
30	מוסדות פיננסיים זרים
6,18,42,47,48	מטבע חוץ
5	מידע צופה פני עתיד
14,17,22,23,24,25,27,28,42,43,45	מנהל סיכונים ראשי
46,50,53,56	
29,30	מסגרות אשראי
8,20,21,49	נ נגזרים
5,15	ניהול ההון
3,6,11,15,16,18,19	נכסי סיכון